

Déli Hírlap

Redactia și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cereri de insc. un Reg. publ. per. 934/1934
Trib. Timisoara
Redactor resp. DR. VARNAY ELEMÉR

A legjobb és legolcsóbb áru: a béke

Nem mondjuk, hogy nagyon békés a hangulat szerte a világon, azt sem állítjuk, hogy a bizonytalanság sötét fellegei elvonultak volna már az emberiség feje felől és általános hosszánázás üdvözli az örök béke most kezdődő korszakát, de azért mégis a lelünk mélyéig felháborít, szívünket keserúséggel tölti el, ha halljuk és olvassuk azokat a nyilatkozatokat, melyek a háborúról, mint a legtermészetesebb dologról szólnak és úgy tüntetik fel a szervezett emberölést, mint a humanizmus velejáróját és a boldogság nélkülözhetetlen kellékét. Persze ez a mentalitás nem a dolgozni akaró paraszté, sem a kereskedőé, sem az iparosé, sem a tanítóé, tanárné, ügyvédé, orvosé vagy a más pályákon működő társadalmi tényezőé, hanem kizárólagos tulajdona azoknak a politikusoknak, akik vagy így akarnak érvényesülni, vagy politikai ellenfeleiknek gáncsot vetni, ha azok történetesen békepartiak.

Ha a történelem titokzatos erői olyan irányba sodorják az emberiséget, amelynek követésében elkerülhetetlenül válik a nemzetek és államok közötti fegyveres összecsapás, bármilyen értelemben legyen is a kérdéseknél ilyen módon való megoldani-akarása, ám legyen, nem tehetünk ellene. Ha azonban felelős és felelőtlen államférfiak, parlamenti és malomlatti politikusok mesterségesen akarják szítani a háború tüzeit és erőszakosan teremtenek háborús pszichizist, akkor fel kell emelnünk tiltakozó szavunkat és meg kell mondanunk, amit ők is nagyon jól tudnak, hogy az emberek hivatása a földön nem az, hogy gyilkolják egymást, az apák nem szívesen hagyják ott családjukat, feleséget és gyermekeket, az anyák sem azért nevelik szülőföldjeiket, hogy szárazon vagy a levegőben, földön és földalatt oktanlan módon szembenézenek a halállal, hanem arra, hogy egymással szeretetben és megértésben éljenek, egymást támogassák az élettel való amugy is sokszor túlnehéz küzdelemben, az életre és ne a halálra készüljenek fel. Ha az élet és az élethez való jog szent, akkor szent a halál is, melynek misztériumát nem szabad profán kezekkel megszentelteleníteni. Az élet Istenből származik és elvételének, megszüntetésének joga is Isten kezében van. Lehetnek helyzetek, adódhatnak alkalmak, amikor senkinek sem szabad visszariadnia attól, hogy életét áldozza, ha a nagy és nemes cél másként el nem érhető. Azonban csak azért, mert politikusok türelmetlenségükben, vagy harcias lendületükben minden problémában olyan gordiusi csomót látnak, melyet kizárólag karddal lehet megoldani, emberéletek millióit nem szabad kockáztatni.

Életnek és halálnak azon keskeny meggyéjén, melyet az emberi életnek nevezett rövid időszak elfoglal, a béke ügye ismét kardélen táncol. Diplomataik utaznak, éjjel-nappal tárgyalások folynak, kormányok között állandó a kapcsolat, jegyzékeket visznek gyors kurok, szövetségek szövődnek, szövetségeket bomlasztanak, ígéretek fuvalóznak, fenyegetéseket harsognak és mindennek nem az a látható célja, hogy a békét megmentsék és biztosítsák, hanem, hogy az előzőldő háborúra felkészüljenek. Ebben a játékban, amely talán milliók életéért folyik, a nagyhatalmak vezetnek, ők diktálják a tempót. És ha egy kissé a dolgok mélyére tekintünk, akkor csodálkozva kell megállapítanunk, hogy Amerika és Anglia azok a nagyhatalmak, melyek a legfeszítelenebbül, five o'clock tea-szerű tónusban, dobálóznak a háborús jelszavakkal. Minél közvetlenebbül érdekelt valamely állam az esetleges vérözön részvételében, annál komolyabb

Anglia és Lengyelország védelmi szövetségi szerződést kötöttek

Az egyezmény nem irányul egyetlen állam ellen sem. Beck ezredes csütörtökön nagy flottagyakorlaton vett részt. Az angol kormány tagjai pénteken husvéti szabadságra mennek. Lengyelország Magyarországot is szeretné bevonnai a kelet-európai államok védelmi szövetségébe

Az angol alsóház csütörtöki ülésén Greenwood, az ellenzéki munkáspárt helyettes vezére, a napirenden kívül felvilágosítást kért Chamberlain miniszterelnöktől a közte és Beck lengyel külügyminiszter között lefolyt tárgyalásokról. Chamberlain miniszterelnök részletesen beszámolt a tanácskozásokról, valamint Hudson kereskedelmi miniszter legutóbbi látogatásaival kapcsolatos eredményekről.

— A Beck ezredessel folytatott tárgyalások — mondotta tág területet öleltek fel és kimutatták, hogy bizonyos általános elvek tekintetében

az angol és a lengyel kormány tökéletesen egyetért egymással.

Megegyezés létesült, amely szerint a két ország kész állandó és kölcsönös egyezményt létesíteni, amely a jelenlegi, Anglia által Lengyelországnak nyújtandó egyoldali biztosítékot fel fogja váltani. Ennek az egyezménynek a létrejöttével Beck lengyel külügyminiszter biztosította az angol kormányt, hogy Lengyelország

ugyanolyan feltételekkel nyújt segílyt az angol kormánynak, mint az angol kormány szükség esetén a lengyel kormánynak. Ezúttal ismételt ki kell azonban jelentenem, hogy úgy az előbbi ideiglenes biztosíték, mint ez az állandó kölcsönös egyezmény

nem irányul egyetlen állam ellen sem.

Ez az egyezmény csakis valamely közvetlen, vagy közvetett támadás esetére intézkedik. A tárgyalások során felismertük azonban, hogy bizonyos ügyek további megvizsgálást követelnek. Megegyeztünk abban is, hogy ezek az intézkedések nem zárják ki egyik kormányt sem attól, hogy más kormányokkal az illetők a béke megszilárdítása érdekében egyezményeket kössenek. Ezután Hudson államtitkár látogatásáról beszélt a miniszterelnök és bejelentette, hogy a varsói tanácskozások során sikerült Hudsonnak tisztázni több nehézséget, amelyek felmerültek, továbbá tanácskozásokat folytatott a kereskedelemügyi államtitkár a lengyel ipari berendezések fejlesztésében érdekelt miniszterekkel.

Létrejött a megegyezés

A szerdai angol-lengyel tárgyalások szövetségi szerződést hoztak létre Anglia és Lengyelország között — ez a benyomása a londoni lengyel köröknek. Megállapították az együttműködés főbb elveit gazdasági és politikai téren.

Lengyelország jó szemmel nézné, ha Magyarországot is belépne a kelet-európai államok védelmi szövetségébe,

viszont előnyösnek tartaná, ha Szovjetországnak nem lenne tagja a szövetségnek.

Az olasz sajtó rendkívüli érdeklődéssel figyeli a londoni tanácskozásokat. A lapoknak az a véleményük, hogy a londoni tanácskozások hatása alatt a délkelet-európai államok is rövidesen végleges határozatot hoznak, annál is inkább, mert

Nagybritannia az általános egyezmény megkötése esetén garanciát vállalna a határolt biztosítására.

Ez Olaszországra nézve kedvezőtlen volna és az olasz sajtóban meg is nyilvánul az angolelles magatartás. A Tribuna szerint gerekes elgondolás az, hogy az angol kormány diplomáciai kombinációi biztosíthatnák a békét. Ez az egyezmény az összeműltben levő francia-angol hegemoniának alámasztása volna. A lapok

azaz valószínűleg Angliát, hogy protektorátusná törekessék

és még mindig azon reményüknek adnak kifejezést, hogy a tárgyalások nem fognak eredménnyel végződni.

Lengyelország nem engedi át Danzigot

A Petit Parisien a londoni tárgyalásokról azt írja, hogy az egyezmény már készen van és kölcsönös védelmi szövetség fog fennállni a nyugati hatalmak és Lengyelország között. Lengyelországnak a danzig kérdésben tanúsított magatartásáról érdekes hírek terjedtek el tegnap a párisi diplomáciai körökben. Ugy tudják ugyanis, hogy

Lengyelország semmi körülmények között nem engedi át Danzigot,

hanem csak olyan megegyezésre hajlandó, amely továbbra is biztosítja Lengyelország gazdasági és politikai befolyását. Lengyelország ezzel szemben hajlandó szavatolni a német kisebbség jogait és a saját költségére megépítteti a Né-

metország által kívánt gépkocsitűt a korridoron át azzal a kikötéssel, hogy az lengyel fennhatóság alatt fog maradni.

Az angol-lengyel tárgyalások során arra vonatkozólag is történt döntés, hogy Anglia pénzügyi segítséget nyújt Lengyelországnak és a két ország között szoros gazdasági együttműködés jön létre. Szó volt a tárgyalások során arról is, hogy

a lengyel zsidók egy részét az angol gyarmatokon telepítik le.

A Daily Express tudni véli, hogy Beck tárgyalásai után a lengyel kormány megbeszéléseket kezd a balti államokkal és felajánlja, hogy Lengyelország biztosítja függetlenségüket.

és meggondoltabb minden megnyilatkozás, mert érzik, és tudják, hogy a nagy összecsapásban ők a szenvedő hősök. Angliának könnyű Lengyelországot biztatni és löszert, meg tankokat, meg ágyukat ígérni háború esetére, de a lengyel

anyak tudják, hogy a háborút nem hajók és ágyuk, tankok: és ágyuk vivják egymás ellen, hanem emberek és ha az elsüllyesztett hajó helyett ujat építenek is, az egyszer elvesztett emberéletet nem pótolhatja semmi.

Április 18-ig elnapolták a parlamentet

A londoni parlament üléseit április 18-ig elnapolták és a kormány tagjai elutaztak a fővárosból. Chamberlain miniszterelnök a húsvéti ünnepeket Skóciában tölti.

Beck lengyel külügyminiszter csütörtökön reggel Portsmouthba utazott, ahol megsejtelte a legújabb repülőgépanyahajókat és a nehez cirkálókat. A külügyminiszter a Nelson örjási csatahajón villásreggelizett és utána végignézte az öbölben tartott harci gyakorlatokat.

A Pat-ügynökség jelenti: Beck külügyminiszter és az angol kormány közötti tárgyalások egyezményvel végződtek és ez az egyezmény hosszabb időre szól a minden téren együttműködést biztosít. Ez az egyezmény új együttműködési faktor lett Európában. Az egyezmény szövegét Chamberlain miniszterelnök csütörtökön olvasta fel a parlamentben, de már szerdán éjjel a lengyel nagykövetség díszbezdje után megsejtelte. Az angol és a lengyel szakértők közösen dolgozták ki a szöveget, amelyet jóváhagyás végett Halifax lord és Beck külügyminiszter elé terjesztettek.

MEGEGYEZÉS JÖTT LÉTRE A ZSIDÓ. KÉRDÉSEBEN IS

A Press Asociated hivatalos körökből úgy értesült, hogy az európai támadás elhárításáról szóló angol-lengyel megbeszélés kielégítő módon véget ért és már csak néhány jelentéktelen pont megvitatása maradt hátra. Az Anglia s Lengyelország közötti együttműködés a Reuter-ügynökség értesítése szerint voltaképpen befejezettnek tekinthető. Lefektették a két ország közötti politikai és gazdasági együttműködés általános elvét, egyszerűsített meggyeztet a két kormány a lengyelországi zsidókérdés elintézésében is. Úgy tudják, hogy ezt a meggyezést rövidesen bizonyos gyakorlati intézkedések fogják követni.

ANGLIA MINDEN PILLANATBAN KÉSZEN ÁLL

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök Stanhope lord, az admirális első lordjának az egyik portsmouthi hadihajón tett kijelentésével kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— Ismeretes, hogy számos angol lap a lord kijelentését szenzációs formában hozta nyilvánosságra. Miután a nyilatkozat riasztó hatása lett volna, az admirális arra kérte a lapokat, ne közöljenek ebből semmit. Egyes lapok eleget tettek ennek a kívánságnak, mások pedig nem. Ez az incidens politikai jelentőségűvé vált, mert Angliában szokatlan dolog, hogy nemzeti érdekre való hivatkozással megkérjék a lapokat, hogy bizonyos nyilatkozatokat ne közöljenek.

Greenwood munkárpárti képviselő kérdésére Chamberlain ezt mondotta:

— Stanhope elmondotta, hogy az egyik hadihajón filmbemutatóra számos személyiséget hívott meg és ott rövid rögtönzött beszédet tartott, hangsúlyozva, hogy az angol flottának egyik főfeladata, hogy

minden pillanatban készen álljon, különösen pedig a légharító védelemre.

Az újságírók ehhez a beszédhez részleteket fűttek és szenzációs feltalálásban közzölték olvasóiknál. Ez az incidens azzal a haszonnal is járt, hogy hebizonyosodott, miszerint az angol flotta bármely pillanatban és minden eshetőséggel szemben fel van készülve. Stanhope állása nem rendült meg.

HOLLANDIA NEM CSATLAKOZIK SEMILYEN ERŐSOPORTHOZ

Amszterdamból jelentik: Az angol akcióról feltett kérdéssel kapcsolatban, hogy Hollandia, Belgium és Svájc résztvesznek-e a németellenes arcvonalban, a Handelsblad című lap ezeket írja: Hollandia senkitől sem engedi magát felhasználni arra, hogy harmadik állam ellen támadóként lépjen fel.

Sohasem fogja megengedni, hogy területén átvonuljanak

Neurath báró: A cseh nép ismerje el a németek küldetését...

Prágából jelentik: Neurath báró, Csehország és Morvaország birodalmi védnöke tegnap este a prágai várban estebédet adott és rövid felszólalásában a következőket mondotta:

— A cseh nép ismerje el a németek és a maga küldetését és becsületét közreműködéssel valamint jóindulattal vegye ki részét nemzeti feladatának elvégzésében.

Hacha elnök válaszában kijelentette, hogy a cseh nép a legteljesebb megelégedéssel hajlandó résztvállalni az együttműködésben.

és sohasem csatlakozik olyan megegyezéshez, a melynek célja egy másik állam bekerítése. Hollandia nem akar egyetlen nagyhatalomnak sem függvénye lenni és a legerélyesebben kikérjük magunknak ezeket a megkérdéseket és felajánlásokat, amelyeket Hollandia mindenkor a leghatározottabban visszautasít.

A LONDONI TÖRÖK KÖVET TÁRGYALASAI

Szerdán késő este a londoni török nagykövet meglepetésszerűen megjelent a külügyi hivatalban és fontos közlést tett Cadogan külügyi államtitkárnak. Hogy mit tartalmazott a török nagykövet közlése, még nem lehet tudni, abból a tényből azonban, hogy a külügyi hivatalban nyomban ezután fogadtak a görög és jugoszláv követet, londoni körökben arra következtetnek, hogy a keleti Földközi tengeri kérdéssel kapcsolatos kérdéssről volt szó.

A NÉMET ÁLLASPONT

A Berliner Börzenzeitung ezeket írja: Ma ép úgy, mint 1912-ben a dolgok úgy állnak, mint a hágai konferencia alkalmával állottak. Németország

nehezen és pihenés nélkül dolgozik. Felépíti birodalmát úgy, mint a többi nagyhatalom. Anglia fenyegetve látja hegemoniáját és gazdasági életét mert továbbra is

biztosítani akarja magának kiváltságos helyzetét és ezért tör Németországra,

holott Németország sem tesz egyebet, mint ami Nagybritannia évszázadokon keresztül tett. Anglia készen áll arra is, hogy a háború útjára lépjen hogy a közte és Németország között fennálló ellentéteket elintézzze, de nem veszi számításba az igazságot és a jogot.

A NÉMET ÉS OLASZ HADSEREG-PARANCSNOKOK TALÁLKOZÁSA

Berlinből jelentik: A Német Távirati Irodájelenti: Április 5-én Keitel tábornok, a német hadsereg főparancsnoka és Parni tábornok olasz hadügyi államtitkár és az olasz hadsereg vezérkari főnöke Innsbruckban megbeszélésültek össze. A tanácskozás csütörtökön is tart. Ezzel kapcsolatban érdekes az a római hivatalos körökből elhangzott áfólat, mely valótlónak minősíti a külföldi távirati irodák azon híret, hogy Mussolini telefonon megbeszélést folytatott Hitlerrel és a megbeszélés katonai intézkedésekkel lett volna összefüggésben.

Temesvár város új költségvetése

Emelkednek az egyes illetékek és póttjárulékok. — Életbe lép a lakbérleti adó. A villany és vízdíj a régi marad. — A katolikus iskolák 380.000, a zsidó iskolák 80.000 lei segélyt kapnak

Temesvár város 1939—1940. évi költségvetése elkészült és azt Tieran Emil dr. főpolgármester és Disela Pavel pénzügyi tanácsnok előterjesztése után Marta Alexandru dr. királyi helytartó jóváhagyta.

A város központi közigazgatási költségvetése 161.548.088 lei

végösszeggel zárul úgy a bevételi, mint a kiadási oldalán. Ez az összeg 11 millió leivel kevesebb, mint a múlt évi költségvetés végösszege. Tekintettel arra, hogy a város az utadából és látványossági adóból részére eddig kijárt összegeket többé nem kapja meg,

kénytelen volt a különböző illetékeket és póttjárulékokat mérsékelten felemelni.

Ugyancsak jövedelmének fokozására életbe léptette a város az új költségvetési esztendőben az úgynevezett lakbérleti adót, amelyből két és fél millió lei jövedelmet remél.

A központi közigazgatási költségvetés rendszeres bevételei 116.536.002 lei a tavalyi 108.344.000 leijel szemben, a rendkívüli bevételek 25.501.900 leit tesznek ki a múlt évi 44.612.390 leijel szemben. Ennek a nagy különbözethez az oka abban keresendő, hogy különböző vállalati tartalékok a városi vállalatoknak önálló kereskedelmi üzemeikké való átalakítása folytán ebben a tételben már nem szerepelnek. A különleges rendeltetésű bevételek és kiadások végösszege 19.509.086 leire rug az előző évi 24.529.000 leiel szemben. Itt a különbség magyarázata az, hogy

a légvédelem céljait szolgáló bizonyos összegek, amelyeket eddig a város kezelte, az új költségvetési esztendőben egyenesen a nemzetvédelmi minisztériumhoz folynak be.

A város személyzeti kiadásai az új költségvetési esztendőben változatlanul 28.000.000 leit tesznek ki.

A város által az új költségvetési esztendőben előirányzott főbb kiadások a következők: hozzájárulás a görög keleti új székesegyház munkálataihoz 5.000.000 lei, más egyházak templomjavítási munkálataira 260.000 lei. A Józsefvárosban épülő mintaiskola befejezésére 1.500.000 lei, a Gyár városban építendő új elemi iskola első részlete 2.000.000 lei, a városi könyvtár helyiségének óvoda céljaira való átalakítására 100.000 lei,

a katolikus iskolák támogatására 380.000 lei, a zsidó iskola támogatására 80.000 lei,

új utak építésére 11.000.000 lei, utak fenntartására 4.000.000 lei, járdák létesítésére 845.000 lei, a Capitol-mozinál, az Erzsébetvárosba vezető hidnak a környékbeli utakhoz való jobb összekapcsolására 2.100.000 lei, a Horgony-palotánál építendő 14.000.000 leies híd első részletére 3.000.000 lei, a Poiana Maruliuon levő építkező-

sek befejezésére 350.000 lei, két locsoló autóra 1.000.000 lei, a katonai előképzés részére létesítendő földelőre 470.000 lei, parkokra 400.000 lei mezőgazdasági gépekre 200.000 lei, kisasztalt sokra 500.000 lei, útépitési gépekre 1.800.000 lei a zsidóvári kóbonya iparvasútjára 1.000.000 lei

A VÁROSI VÁLLALATOK KÖLTSÉGVETÉSEI

A városi vállalatok, mint kereskedelmi intézmények, külön költségvetéssel dolgoznak. Együttes kereskedelmi vállalatot képeznek a két bányák 12.810.000, a mozik 6.500.000, a temetkezési intézmények 5.900.000, a téglagyár 5.281.000 a vágóhid 6.113.000, a jéggvár 665.000, a zálogház 665.000, a strand 991.000 és a fizika-vegyszeti laboratórium 2.850.000 leiel.

Az összes városi vállalatok költségvetése azonban csak december 31-ig szól.

A városi villanyüzem költségvetése 182 millió 817.000 lei. A villanyüzem magában foglalja a villanyáramközpontot, a villamosvasutat és a gázgyárat. Ez az üzem új gépekre 18.000.000 leit, négy transzfórmátorház létesítésére és kábelekre 7.900.000 leit, munkásfürdő építésére 1.276.000 leit, különböző beszerzésekre 4.600.000 villamosvasúti kocsik építésére 7.500.000, két trolibusz-kocsi beszerzésére 8.300.000 leit fordít. A vízmű költségvetése 67.000.000 lei. Ebből többek között új csatorna- és vízvezeték hálózatra 3.400.000, új kutakra 1.600.000, csövekre 2.700.000, gépekre 1.000.000, kölcsöntörlesztésére 14.000.000 leit fordít. Sem a villanyüzem, sem pedig a városi vízmű nem emeli díjtételeit.

A temesvári Lloyd-társulat felosztásának ügye

A fővárosi Románia című lap legújabb értesítése szerint minisztertanácsi határozattal felosztatták a temesvári Lloyd-társulatot azzal az indoklással, hogy szabálytalanul és a jogi személyiségekről szóló törvény, valamint az alapszabályok előírásainak figyelmen kívül hagyásával működött. A lap további közlése szerint a Lloyd-társulat egész vagyona a temesvári kereskedelmi és iparkamara gondkezelésébe megy át irattárával együtt az elszegényedett kereskedők és iparosok segélyalapja javára.

Ezzel a hírről kapcsolatban kérdést intéztünk úgy a kereskedelmi és iparkamara vezetőséghez, valamint a Lloyd-társulat igazgatóságához, de egyik helyre sem érkezett meg a hivatalos értesítés a minisztertanács fenntemelt határozatáról. Meg kell még jegyezni, hogy csak a napokban halasztotta el a Semmitözsék a Lloyd-társulat felosztása ügyében kitűzött tárgyalást május 31. napjára. Tudvalevőleg a bíróság előtt is folyik per a Lloyd-társulat ügyében.

Aki 65 éves korában határozza el, hogy betörő lesz

Elszaporodtak a betörések a fővárosban

Bucurestiből jelentik: A fővárosi Serban Voda nevű külvárosában a csendőrök letartóztattak egy öregembert, aki a detektívregényeken felbuzdulva, elhatározta, hogy mesterséget változtat és a szerinte jobban jövedelmező betörő pályára lép. Karrierje azonban a kezdet kezdetén kettétört, mert mindjárt az első betörés elkövetése után leleplezték és jelenleg az illovi ügyészségen vizsgálják ügyét.

Az öreg embert, aki eddig becsületes napszamos volt, Ion Gheorghenak hívják és éppen most töltötte be 65-ik életévét. Az újdonsült betörő két nappal ezelőtt

késekkel, feszítővassal és álkulccsal felszerelve,

elindult első útjára. A Putului-ucca 8. szám alatti Barbu-féle korecsma kifosztását határozta el. Munkájához a késő éjfélutáni órákban fogott hozzá. A rozoga épület falán körülbelül fél méter átmérőjű rest ütött, amelyen azután kényelmesen bemászhatott a korecsmahelyiségbe. Itt mindenekelőtt mintegy 3000 lei értékű cigarettát és dohányt vett magához. Mint később a rendőrségen kiderült, Ion Gheorge szenvedélyes dohányzó és így a korecsmában talált dohányterméket részesítette elsőbbségben. Ezután megkezdte a kézipénztár „átvizsgálását”, ahol körülbelül 20.000 leinyi 1 és 2 leies fémpénzt talált.

Miután a tekintélyes súlyú pénzzel valamennyi zsebhét megtölte, még betekintett a söntésbe és néhány pohár rumot felhajtott. Ennek eredményeképpen kitűnő hangulatban készült elhagyni első és sikeresnek látszott próbálkozásának színterét és már csaknem teljesen kijutott a falba ütött résen, amikor néhány járőkelő figyelmes lett rá. Egyikük megadóra szólította fel, I. Gheorge azonban az utóbbi időben nem azért fordította minden szabad idejét illegális detektívregények olvasására, hogy egykönnyen megadja magát. Előrántotta egyik kését és ennek védelme alatt valóban sikerült is kerekelt a helyszínen felejtette és ennek alapján egy nappal később már a hatóságok foglya volt.

Ugyancsak kevés eredménnyel járt Petre Niculcea és Tudor Sacara „ismert” fővárosi betörők pontosan 50-ik betörése is. A két veszedelmes egyén az egyik külvárosban Cocis Eteleca íómódú asszony lakását akarta kifosztani. Az esti órákban Niculcea behatolt az egvedűálló asszony lakásába, míg társa őrségen a kapu előtt maradt. A betörők arra számítottak, hogy a lakás tulajdonosja nincsen odahaza. Amikor azonban a betörő benyitott az egyik belső szobába, Cocis Etelecával szembe találkozott. Az elvetemült lakásfosztogató a nőre vetette magát és

élet-halálharc fejlődött ki közöttük.

Szerencsére az asszonynak végül is sikerült a betörőt kiűzni a lakásból, aki társával együtt elmenekült. A lármára a szomszédos lakók is figyelmesek lettek, akik közül többen üldözőbe vették a tetteseket. Niculceat rövid hajszu után elfogták, míg társát néhány óra múlva a rendőrség emberei tartóztatták le. Megmotozásuk alkalmával 11.000 leit találtak náluk, amely összeg egy néhány nappal ezelőtti betörésből származik, amikor is 33.000 leit zsákmányoltak.

Hupikék kabát, jadvörös nadrág és lila cipő

Bombaként hatott a Londonból keltezett legutóbbi divatlevél, amely szerint a férfiak színes estélyi és szívdarvány minden színében pompázó uccai ruhákat fognak viselni.

Sőt! Azt a hírt is kaptuk, hogy ez nemcsak terv, de Amerikában már hordják is a meglepő színű ruhákat.

London felső tízezerének előkelő negyedében, a Mayfair-ben a csillogó bárók asztalainál pedig már nem egy férfi foglalt helyet a kék-sárga, fehér-zöld, vagy lila szövött ruhákban.

A férfiszabóművészek már javában vitatják ezt az igazán meglepő divatújítást.

Egy-egy modell fölött órákig el tudnak vitakozni. De lehet is beszélni ezekről a színezésekről: piros kabát, sötétkék nadrág, barna cipő, kanárisárga nyakkendő...

Vagy: világoszürke, kis kék pettyekkel tarkított kabát, zöld nadrág, sötétkék cipő, vérvörös ing. Akad lila kabát, fekete ing, vörösbarna nadrág, barna cipő is.

A hupikék kabát, a jadvörös nadrág, a rémlila ing, a kanárisárga nyakkendő és róncocrosz barna cipő, a furcsaság ellenére is nagy divat lehet...

Angol-román védelmi egyezmény előtérben

Tilea követ visszatért Londonba. Kiszélesítik Románia kereskedelmi kapcsolatait

Bucurestiből jelentik: A nemzetközi ajtó beszámol a külföldi nemzetközi gazdasági körök azon véleményéről, hogy Romániának a nemzetközi gazdaság terén követett politikája jól megszervezett terven alapul és ennek segítségével kereskedelmi forgalmát az összes országgal kiemélyítheti. Románia azon a ponton áll, hogy kereskedelmi egyezményeit Németország és Franciaország után kiszélesítheti Angliával, Svájcjal és valamennyi európai országgal. Ez az egyezmény-sorozat biztosítani fogja a külkereskedelmi egyensúlyt.

Középeurópában nagy figyelemmel fogadják azt a londoni jó forrásból eredő hírt, hogy a lengyel-angol megállapodáshoz hasonló jön létre Anglia és Románia között. Tilea nagykövet ma délután érkezett vissza Londonba és azonnal az angol külügyi hivatalba ment, ahol Beck és

Halifax lord külügyminiszterek már várták rá. A Romániával kötendő megállapodás után más európai államokkal való megegyezésre is sor kerül.

Ugyancsak érdeklődéssel lehet fogadni azt a londoni jelentést is, hogy Beck londoni tárgyalásai során kérte, hogy a zsidókérdés intézményes megoldása során Lengyelországon kívül Romániát is vonják be a részletes tárgyalásokba. Angol körök a legjavobbs kézséggel ígéretet tettek arra vonatkozólag, hogy a középeurópai zsidókérdés intézményes megoldása esetén nem hagyják figyelmen kívül Lengyelország és Románia kívánásait.

Gafencu külügyminiszter elhalasztotta ankarai látogatását. A török külügyminiszter Ankarába való visszaérkezése után látogat csak el Gafencu külügyminiszter a török fővárosba.

Bethlen Maróit párisi levele

Kutyagalosni és ebesőköpnyeg, uccai palacsintasütők meg egyéb furcsaságok

Egy hete vagyok itt Párisban, láttam uccót, múzeumot, szobrot, épületet, színházat, boltokat, többek között kutyaboltot, ahol a kirakatokban manikűrözték a kis kedvenct, miután gondosan megfésülték a fején sapkaszűrűt, combjain pedig puffos nadrág módjára meghagyott szőrt, máshol mindenütt szinte kopaszra velt nyírva szegény puli. A kirakatban ezen az üdítő látványon kívül még kutyagalosni, vagyis gumipól is volt, keskeny, botvégszerű alkotás, melyet itt a kutyaságuk utolsó foszlányaitól megfosztott ebek szoktak viselni. Kérdéseimre, hogy mikor húzzák fel a kis kedvesek ezt a különös használati tárgyat, az eladó parányi megvetéssel hangjában felelt:

— Természetesen télen, vagy amikor esik az eső. Nedves időben a kutya épp úgy meglül, akár az ember. Esőköpnyegünk is van, ha tessék — tette hozzá felcsillant szemével, szíjjakkal ellátott kockás kutyakabátot tolvajlik bém. Szégyenkezve hátrítottam el magamtól az ajánlatot és műveltségem lesújtó tudatában, hirtelen kisettem az ajtón.

Bizonv, sok minden van itt a világvárosban, amiről nekünk otthon, ahol szegény kutyusok boldog cipőtlenségben szenvednek, fogalmunk sincsen, — gondoltam hazamenet s egyben elhatároztam, hogy ismereteim kibővítése céljából még aznap este körutat teszsek Páris olyan részén, ahol eddigélle nem voltam és pedig a Montmartre-on, a tanulók, grisetek, apache-ok és idegenek tanjában.

Tíz óra tájt érthettünk oda. Első benyomásom a kihaltság látszata volt, mely a belváros rohanó forgataga után különösen hatott rám. Pár ember lézengett az uccákon, autó alig, még taxi sem igen akadt, olyan álmos és csendes volt a negyed, akár valami vidéki városka záróra után. A káfékban, melyek egymás mellett sorakoztak, néhány szomorú vendég egyedülven fogyasztott valamit, de nyoma sem volt annak a vígságnak és hangulatnak, melyről annyit olvastam. Egy-két vendéglőbe is benéztem, konyhák az ürességtől. Mi történt itt? Hová lettek mindazok, akiknek itt kéne lenniük?

A közelben cifra faragású bejárat fölött a „Pokol” neve világított felénk. Ez jól hangzik, határozottan el és lefizetve a belépődíjat, kellemes borzongással léptünk be a dobsinai jégbarlanghoz hasonló helyiségbe, ahol a jeget barna faburkolat helvettesítette, Dante infernojából vett jelenetekkel a menvezet peremén, természetesen szintén barna fából faragva. Nagyon jól hatott az egész, a teremben lézengő drapszín Mephistóval és pufók ördögfiókkal egyetemben, a baj csak az volt, hogy tisztán a személyzet lézengett ott, vendég aztán kivülről senki sem volt. Mephistó barátságosan üdvözölt és biztosított, hogy hét perc múlva megkezdődik az előadás, akár behéved még valaki, akár nem, de kilátásba helyezte, hogy örömmel beengednek később is, ha

netán akadna egy kis sürgős sétálnivalónk. Megfogadtuk tanácsát és tovább bolyongtunk a kihalt uccákon, sőt bekukkantottunk egy-egy hírhedt mellékúccába is, ahol a háború előtt csak életveszedelemmel lehetett közlekedni, apachek, gustápentek és szírenek Scylla és Charybdisa között. Mindezekből most már csak a gyöngye világitás maradt meg, no meg a kedélytelen, piszkos és szomorú szállók az ucca két oldalán. Azért nem állítom, hogy barátságos dolog lett volna egyesegvedül végigmenni itt, még így, tartsaságban is, fellélegzettünk, amikor újra eljutottunk a széles és jól világított boulevardra, ahol a gesztenye- és palacsintasütők hivogatólag kinnállták portékájukat. Még sohasem ettem uccán sültöt palacsintát, de álltam, hogy rendkívül ízlett. Sütés közben így esvegett a szakács:

— Bizony rossz idők járnak mostanában. Nagy a drágaság, nem fogyasztnak az emberek. Hogy miért üres a negyed? Kéérem, hogyan lenne teleg, amikor az amerikai nem jön többé át! De meg máshonnét sem jönnek. Elég baj ez nekünk. Mit gondolsz, kérem, nemcsakára lesz a háború?

Biztosítottuk, hogy a különböző hatalmak elmulasztották velünk a pontos időpontot közölni, mely lesújtó tény megérő fejbőlintással vette tudomásul, mi pedig betértünk egy vakító pompázó moziba, ahol csemegél Valentino és Bánky Vilma egy tízenöt-húsz évvel ezelőtti világhírű néma filmjét adták elő Szaharával, számmal, lovasított arab kisérettel, ezeregyéjszakai mesésáttórral a sivatag közepén és egyéb hollywoodi elképzelésű pazar járulékkal egybekölvé. Rég nem nevettem annyit, mint amikor az arabs szolgálja jelenteni kívánván ura érkezését, kezével szakállat jelez, hogy a felírást megkímélje. Egyáltalán, milyen roppant furcsa és túlzott a mimika a mostanival szemben, olyan szinte, mint amikor a süketnéma próbál érthetően beszélni.

Ejfélt lett, mire újra a Pokolba kerültünk. Most már heten tolongtunk benne. Mefisto látható örömmel fogadott bennünket és valóban jövedelmezőbb ügyhöz méltó buzgalommal sziporkázta végig az előadást, melynek csúcspontja három, övre és némi hajdizsre vetkőzött középkorú, rosszkedvű és sertődött úgy közreműködése volt.

Ezek után csüggedten hazamentünk. Tegnap aztán színházba hazajövet, megint a Montmartre-on mentem végig. Az ucca most csak úgy hemzsegett az autóktól. Nem tudom, mi lehet az oka annak, hogy egyik napról a másikra így megváltoztak az ucca képe. Megkérdeztem a palacsintasütőt, de az csak lemondólag legyintett:

— Nem az igazi ez, kérem: Bezzeg régen, a mikor még idejárt az egész világ „pour manger mes crêpes!” — az én palacsintámból enni...

Bizony, gömbölyű a világ és forgandó is. Csodálatos, hogy a párisi palacsintasütők csak most jönnek rá erre az örök igazságra.

A kis pingvinek és a nagy kukacok

Előrebocsátom, hogy a kis pingvineknek és a nagy kukacoknak nincs semmi közük egymáshoz, — a címben azért kerültek mégis össze, mert a történetükből ugyanazt a tanulságot vonhatja le mindenki, aki hajlandó egy kicsit gondolkodni a problémán.

A pingvinek története nem az enyém; a leadnyomtól hallottam, aki szintén mástól hallotta és valószínű, hogy aki ezt a modern mesét írta meg, maga is olvasta valahol... Az anekdótászerű történetek különben is közkinccsek és továbbadásuk nem ütközik sem törvénybe, sem erkölcsi szabályba.

E hosszú montagetés után, melynek az a célja, hogy plágiummal ne válhassanak, kezdünk bele a mesébe.

... Az idén nagyon szigorú volt a tél az Északi Jank környékén. Valahol fenn, a Spitzbergákon és túl, egy pingvin-család egyszerre csak azt vette észre, hogy jégváza körül beláthatatlan messziség befagyott a tenger. Ez nagy baj volt a pingvinekre, mert például én megélek a jég hátán is, de a pingvinek nincsenek velem rokonságban és hamar rájöttek, hogy nekik a jég hátán nem lehet megélniük: az ő táplálékukat a tenger szolgáltatja, melynek vízében búvárkodva elfogják a halcskákat; fehér mellényük alatt ezért feszül a pocakjuk. De ha a tengert olyan vastag jégkéreg borítja, melyet nem bírnak feltörni a csőrükkel, akkor éhezniük kell és a szírjuk hamar elfogy.

Mikor a pingvin-család már egy hétfő éhezett, Pingvin papa, jó apához, derék családfehérőhöz illően így szólt az éhségtől már alig lézengő családhoz:

— Gyerekek, nincs értelme, hogy mindnyájam elpusztuljunk. Azt tanácsolom, hogy öljetek meg engem és egyétek meg a husomat. Így még egy hétig élhettek és ki tudja, egy hét alatt nem változik-e meg annyira az időjárás, hogy olvadni kezd a jég és megint halászhajók?

A pingvinek megfogadták a jó tanácsot, apukát agyanverték és megették a húsát. Elélték belőle egy hétfőig.

Azonban ezalatt nem javult az idő, nem olvadt a jég és csakhamar újra kínozták a pingvincsaládot az éhség.

Mikor már mindnyájan ajúltoztak az éhségtől, megszólalt öregegy Pingvinné, a mama:

— Gyerekek, tudjátok, hogy én egy kicsit szívódajos vagyok; nekem szörnyen fáj, hogy éhezni látlak benneteket. Ugy gondolom, hogy én már elég idős vagyok... Öljetek meg engem is és egyétek meg a húsomat, ezzel meghosszabbítjátok az életeket és talán kivárhatjátok, míg a jég olvadása megindul...

A fiatal pingvineknek nem sok biztatás kellett: ugyanverték a mamát és megették a húsát. Mikor már az utolsó falatokat megszolgálták, a legkisebb pingvin elkezdett nyafogni:

— Gyerekek, én már úgy ánoom ezt kosztot: két hét óta minden nap szülőhűs... Folyton csak szülőhűs... Ezért hoztak bennünket a világra? ... Másik mesémnek egy édes kis lányka a eszelekvő hűsűje és egy kukac a szenvedő hűse.

Az édes kis lányka hátves és a mai társadalmi szokásoknak megfelelően, kedves szüleinek ter mérszelenen egyetlen gyermeke.

Ahol a családban csak egy gyermek van, ennek az egy gyermeknek a szülő szeretetéből természetesen sokkal több jut, mint ahol a családban a gyermekek száma egy teljes tucat.

A szülő nagyon műveltek és a gyermeknevelés alapelveit már hónapokkal a leánykájuk születése előtt nagy szorgalommal tanulták a legjobb szakemberektől.

Tisztaban voltak vele, hogy a gyermek személyisége szent és sérthetetlen és hogy a nevelés célja a gyermek személyiségének kifejlesztése. A gyermek legyen olyan, amilyen lenni akar, — semmit sem szabad ráerőszakolni s minden kívánságát teljesíteni kell.

Egy reggel az édes kis lányka eltolta maga elől a kávéeszeszt:

— Kávé nem kell... Csokoládé nem kell... Kakaó nem kell... És tea sem kell... A tejeskáké igya meg a macska... És vaj sem kell, dzsem sem kell... Pírtos kenyér sem kell.

A mama ijedten kérte tőle:

— Hát mit ennél, drágám?

— Semmit sem akarok! — felelt az édes kis angyal darcában. Nem akarok reggelit és nem akarok titeket sem, semmit sem akarok ezen a világon?

Apuka ijedten megszólalt:

— De angyalkám, valamit csak kell enni! Mit kívánsz? Mindent kapsz, amit csak akarsz!

A kis angyal gondolkodik néhány percig és azt mondja:

— Kukacot akarok!

Apuka felkel az asztaltól, lemegy a kertbe és egy perc múlva visszajön egy ujjnyi kukaccal.

NAGYSZOMBAT

Istentisztelet sorrendje a templomokban

Nagyszombat a mély gyász napja a kereszténység számára. Jézus Krisztus, akit előző napon felfeszítettek, ott pihen a sírban, amelyet arimathiai József engedett át számára. Így mondja el ezt nekünk Máté evangélista:

Mikor a gazdag ember, ki Arimathiaból való vala és Józsefnek mondaték, Jézus testét levette volna a keresztről, betakará azt gyolcsal. És helyzetéte azt az ő új sírboltjába, amelyet kősziklából vágott volna ki és nagy követ tévén a sír szájára elméne. A papi fejedelmek és farizeusok pedig elmenének Pilátushoz és mondták: Parancsold, hogy őrizték a sírt, hogy valamiképpen el ne jöjjenek az ő tanítványai éjszakán és ellopják őtet és azt mondják a községnek: Feltámadott a halálból! Mondá nekik Pilátus: Vannak őrizetre való vitézek, menjetek el és őriztessetek, amint tudjátok. Azok pedig elmenvén, megpecsételték a sír zárókövét és őrizték tevéen mellé. De Jézus Krisztus mégis feltámadott vala halottaiból.

A nagyszombati szertartások rendje a temesvári templomokban a következő:

A KATOLIKUSOKNAL.

A püspöki székesegyházban reggel félnyolc órakor lesz a tűzszentelés, husvét gyertyák szentelése, keresztvíz szentelése. Délelőtt kilenc órakor ünnepélyes nagymise, délután hat órakor zsolozsma és utána feltámadási körmenet. A körmenetet Pača Agoston megyéspüspök vezeti.

A belvárosi plébániatemplomban reggel hét órakor tűzszentelés, husvét gyertya szentelése,

keresztvíz szentelése, utána nagymise, mondja Plesz József kanonok-plébános. Este nyolc órakor a Dóm feltámadási körmenete után a plébániatemplomban feltámadási ünnepség lesz.

A gyárvárosi plébániatemplomban reggel félnyolc órakor tűz, husvét gyertya és keresztvíz szentelése. Délelőtt kilenc órakor nagymise mondja Rech K. Géza apátplébános. Este fél nyolc órakor feltámadási körmenet, amely nagy asszisztenciával Rech apátplébános vezet.

Az erzsébetvárosi plébániatemplomban reggel nyolc órakor tűz-, husvét gyertya- és vízszentelés. Ezt követi az ünnepélyes nagymise, amely alatt gyónási alkalom van. Este hét órakor feltámadási körmenet.

A józsefvárosi plébániatemplomban reggel nyolc órakor tűz-, husvét gyertya- és vízszentelés, litánia, délelőtt kilenc órakor nagymise mondja Metzger Márton dr. prépostplébános. Este félnyolc órakor német prédikáció és feltámadási körmenet, vezeti Metzger Márton dr. prépost-plébános.

A mehalai plébániatemplomban reggel nyolc órakor tűz-, gyertya- és vízszentelés, utána ünnepi nagymise. Este fél 8 órakor feltámadási körmenet.

A GÖRÖG KATOLIKUSOKNAL.

A temesvári görög katolikus templomban délelőtt tíz órakor vécsernye és szentmise.

A REFORMATUSOKNAL.

A temesvári református templomban szombaton este hét órakor: Arimathiai József, prédikál Ajtay Gábor.

Albánia királya megvédi országát függetlenségét

A bucarestli albán követség cáfolja a protektorátus híreit

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség Belgrádban úgy értesítette, hogy olasz csapatokat vannak össze Bariban és Brindiziben, de azt még nem erősítették meg, hogy katonai egységeket szállítottak volna partra Albániában. Beavatott körök azon reményülnek adnak kifejezést, hogy az Olaszország és Albánia közötti kérdést meg fogják oldani anélkül, hogy más országok is bele keverjenek.

Zogu király egy jugoszláv újságrónak kijelentette, hogy szükség esetén az utolsó

energiájával is megvédi Albánia függetlenségét.

A bucarestli albán királyi követség hivatalos közleményt tett közzé azokkal a hírekkel kapcsolatban, amelyek állítólagos protektorátusra, vagy pedig Albániának idegen hatalom által való elfoglalására, illetve szuverenitásának és területi épségének esetleges megsértésére vonatkoznak.

A követség ezeket a híreket teljes egészükben megcáfolja és megállapítja, hogy azok a fantázia szüleményei.

Kaviáros palacsinta és pezsgő a rózsafaburkolatu termeskocsiban

Londonból jelentik: Ettek már önk reggelre kaviáros palacsintát? Mert én ettem, — dicsekszik a Daily Express riportere, aki a Hudson-delegáció kísérteben utazott Moszkvába. Tudósításából megtudjuk, hogy Litvinov külügyi népbiztos saját rózsafaburkolatu, termes Pullmann-kocsiját küldte a határra Hudsonnékért. A remek kocsival együtt szakács is érkezett, s igen gazdag készletet hozott magával pezsgőből, brandyból, szivarokból, gyümölcsből és más válogatott elegendőből.

A kaviáros palacsintát már csak kíváncsiságból is elfogadta mindenki, egyedül Miss Knight, az egyik titkárunk makacsolta meg magát. A világ minden kincséért sem nyult volna hozzá s ragaszkodott ahhoz, hogy neki a palacsintát eperrizzel szervírozzák. A pincér a kaviáros palacsinta után egy észsze párolgó csokoládékávéval kínálta meg Hudsonné. Mrs. Hudson a csokoládét udvariasan, de határozottan elhárította magától. Ez már mégis több, mint amennyire vállalkozni mert volna.

A határátlépéssel ünnepi fogadás volt, de az angol társaságra kissé kiábrándítóan hatott,

amikor látták, hogy a detektívek tövére hegyére átkutatták a Pullmann-kocsi tetejét és fenéket. Nyilván bombamerénylétől féltek. A vonat szédítő sebességgel száguldott, a Pullmann-kocsi a nagy rohanásban jobbra-balra hajladozott. Megmagyarázták, hogy ez azért van, mert a mozdonyvezető mindenáron be akarja hozni a kést. Ha ugyanis pontosan befut Moszkvába a vonat, akkor jutalmat kap.

Moszkvában a hivatalos fényképész serege várta a perronon a delegációt. A pályaudvar előtt tömegbe verődött a sok kopott ruhás ember, akik szerették volna megtudni, hogy kiknek a tiszteletére történt a feltűnően sok luxusautó felvonulása. A Daily Express tudósítója megírta, hogy még soha életében nem lakott olyan drága hotelben, mint Moszkvában. Egy kis szobáért négy font sterlinget kellett naponta fizetnie. Méregdrága a taxi is. A külügyi hivataltól a postahivatalig, onnan a szállodáig, ami egészen rövid távolság és Londonban, ahol szintén nem olcsó a taxi, legfeljebb három és fél shillingbe került volna, kerek tíz shillingbe került neki.

— Itt van, drágám, amit kívántál!

Angyaluk darcában felel:

— Nem vagyok én rigó, hogy nyers kukacot egyem! Süssék meg azt a kukacot!

A konyhába a kukacot meghempergetik zsemlyemorzsaiban és vajban megsütik. Tányéron az angyalka élé teszük:

— Itt van a kukac, nagyogó mindenségem!

Angyaluk ránez a kukacra és azt mondja:

— Azt akarom, hogy előbb apuka egye meg a kukac felét!

— Apuka mit nem tenne meg az ő édes, egyetlen

gyermekéért? Fogja a kést és villát, kettészeli a kukacot és a felét lenyeli.

Angyaluk azonban modern gyermek: nem lehet kiélegetni!

— Itt van, édes kis szívem, a fél kukac, ahogy kívántad.

— Nem kell! — felelt az angyalka. — Megesztál, meri a kukacnak azt a felét etted meg, amelyet én akartam!

... Hölgyeim és uraim, ne bántsuk a fiatalokat: nekik főbb eszük van, mint nekünk, öregeknek!

1939. április 8.

A Törzsökös Magyarok Tábora helyteleníti zsidójavaslatot és helyébe magyar honvédelmi törvényt akar

Budapestről jelentik: A Törzsökös Magyarok Tábora a zsidójavaslat ügyében emlékiratot adott az országgyűlés felsőházához. Az emlékiratban többek között a következőket írják a zsidós magyarok:

— Amikor a zsidótörvényjavaslat a felsőház elé került, felhívjuk a felsőház tagjainak figyelmét egyes olyan pontokra, amelyek a törvényjavaslat eddigi tárgyalása során kellőképpen domborodtak ki és alkalmasak lehetnek arra, hogy a felsőház törvényhozóinak elhatározásai befolyásolhatják.

— Előre kell bocsátanunk, hogy szervezeti értelemben a nemzet egyetemes nemzetvédelmi, szociális, gazdasági és kulturális érdekeinek előmozdításán túlmenően szűkebb körű és sajátos érdekei elsősorban az, hogy az ország lakosságának közel 75—80 százalékát kitevő törzsszámgyarmazású nép számára messzemenő reformokat harcoljon ki, másodsorban pedig, hogy a magyar értelmiség körében védelmet, képviselje és érvényre juttassa annak a zsidós magyar származású kisebbségi csoportnak az érdekeit, tekintettel arra, hogy

az ország lakosságának mindössze 6—7 százalékában szereplő árjaság

százalékos arányban szereplő zsidóság 40 százalékot meghaladja, amelynek gazdasági és szociális viszonyai felül foglalt a középosztályban.

A JAVASLAT IDEGEN FAJVÉDELMI CÉLOKAT SZOLGÁL.

— A zsidójavaslat, amely idegen fajvédelmi célokat követ, célkitűzéseit az ország egyes nemzeti, honvédelmi, szociális és gazdasági érdekeinek nagymértékű veszélyeztetése mellett szándékozik megoldani.

— Nem lehet kétséges az, hogy a szóban forgó javaslat, amely az ország értelmiségének közel 20 százalékát adó zsidóságnak közel kétharmadát akarja pár esztendő alatt kiküszöbölni,

alapvető gazdasági, társadalmi megrázkódtatásokkal fog járni

nagy mértékben fogja csökkenteni gazdasági, honvédelmi teljesítőképességünket, eltekintve attól, hogy az ország lakosságának 6—7 százalékát fogja teljes lelki visszahasonulásba kerülni. Ez már csak azért sem lehetséges, mert maga a jelenlegi miniszterelnök, gróf Teleki Pál elyezte ezt kielátása, amikor a javaslat közzétételére fordulva kijelentette, hogy az ő korának képviselője ezt a javaslatot, de akkor, amikor a végrehajtásra kerül a sor, „ne jajgasson neki senki”.

— A törzsökös magyar népmilliók szempontjából a legfontosabb a földreformnak és az egyéb nagy szociális népi problémáknak a megoldása. Ezek pedig egymagukban is olyan társadalmi és gazdasági megrázkódtatásokkal járó feladatokat, amelyeket csak akkor lehet sikerrel megoldani, ha megelőzőleg tartózkodunk attól, hogy a középosztály körében hasonlóan nagy mértékű társadalmi és gazdasági megrázkódtatásokat idézzünk elő.

IDEGENEKBŐL KERÜL KI AZ UTÁNPÓTLÁS NAGY RÉSE

— Az értelmiségünkben és középosztályunkban alig 20—25 százalékot kitevő törzsökös magyar réteg köréből lehetetlen évek alatt utánpótlást nevelni a kiküszöbölendő 40 százalékos értelmiségi zsidóhányad betöltésére, így a gyakorlatban

az utánpótlás tulnyomó része abból az idegen származású népelemből kerülne ki, amelyek maga is népességi arányszámát hat-hét-

szerezen túlhaladó arányban foglal helyet az értelmiségben és a középosztályban, tehát éppoly hipertrofiásan, akár maga a zsidóság, amelynek kiszorítására tehát ennek a rétegnek semmi joga nincs, különösen ma, amikor a zsidóság távolról sem mutatja a nemzet fölül való elidegenülésének és visszahasonulásának olyan megdőbentő tüneteit, mint éppen ez a népelem.

— Még szerencsés körülménynek kell majd tekinteniünk, hogy ez az elkepesztő arányú társadalmi őrsgváltás legalább magyar állampolgársággal idegenekkel bonyolítottatik le s nem idezi elő azoknak a külföldi munkavállalóknak és telepedőknek újabb tömeges beáramlását, akik-

nek a száma a hivatalos statisztikai adatok szerint 1931. óta 35.002-vel gyarapodott, tehát egész értelmiségünknek és középosztályunknak máris 10 százalékát teszi ki.

— A törvényjavaslat tehát megítélésünk szerint a magyar fajvédelem szempontjából teljesen idegen fajvédelmi célokat szolgál, a törzsökös magyarok érdekei szempontjából ártalmas.

— A törvényhozás felsőházában helyet foglalt törvényhozók többségének józan ítélőképességébe, felelősségébe, erkölcsi bátorságába és hazaszeretetébe vetett bizalmunk még nem renydött meg annyira, hogy

ne remélnénk azt, miszerint ezt az alapjaitban elhibázott törvényjavaslatot vissza fogja vetni

és helyette a törzsökös magyar fajvédelem józan és céltudatos alapelveire felépített javaslattal fogja az értelmiség körében mutatkozó társadalmi és gazdasági egyensúlyhiány kérdésének megoldását megkísérelni.

Lebrun újbóli megválasztása Daladier politikájának sikerét jelenti

Csütörtökön ünnepélyes külsőségek között adták át az elnöknek a megválasztásról szóló okmányokat

Párisból jelentik: A Lebrun elnök megválasztásáról szóló okmányok átadása csütörtökön délelőtt folyt le ünnepélyes keretek között az Elysée-palota gyönyörűen feldíszített termében. A hivatalos aktuson megjelent Jeanneney, a szenátus elnöke négy alelnökkel, a titkárokkal, a kvestorokkal és nagyszámú szenátor kíséretében. Ott volt Herriot, a kamara elnöke a képviselők csoportjának élén, Daladier miniszterelnök és kormányának valamennyi tagja, továbbá a parlament újságírói.

A versaillesi nemzetgyűlés döntése, amellyel Lebrunt újból megválasztotta a francia köztársaság első férfiának, általában Daladier politikájának sikerét és a szélső baloldal vereségét jelenti.

A szélső baloldal ismét igyekezett felújítani a régi népfront összefogását.

Ha a nemzetgyűlés más döntést hozott volna, úgy a Daladier-kormány rendkívüli felhatalmazással érvényüket veszítik és ezzel együtt járt volna a Daladier-kormány új harca a népfronttal szemben. A népfront eme törekvése azonban vereséget szenvedett. Politikai körökben remélik, hogy Lebrun megválasztása az újabb tevékeny alkotó munka kiinduló pontja lesz.

Lebrun köztársasági elnök újjáavasztásával kapcsolatban olasz hivatalos körökben kijelentették, hogy

a szavazásnak nem volt népszavazás jellege és az újjáavasztás nem volt olyan dicsőséges eredményű, mint ahogyan azt Lebrun kívánta.

Cáfolják a bolgár mozgósítás híreit

Budapestről jelentik: Az itteni bolgár követtség ma hivatalosan nyilatkozatot adott ki, amely szerint Bulgária nem vont össze csapatokat egyik

határon sem. Erre nincs is szükség, miután Bulgária hit marad eddigi politikájához és valamennyi szomszédjával baráti egyetértésben akar élni.

200 emigráns feljelentette az Orient Turist Lloyd hajózási vállalatot

A társaság elnöke megszökött az utasok pénzével, akik így nem juthattak Palesztinába

Constantinából jelentik: Röviden már beszámoltunk arról, hogy a haifai angol hatóságok a Sandu nevű hajón Constantinából elindult és megfelelő okmányokkal nem rendelkező 270 emigránst őrizetbe vett, majd pedig néhány napi vizsgálat után ugyanezen a hajón visszaküldte őket Constantinába. A hajó már vissza is érkezett és ekkor a szerencsétlen emberek a kivándorlást intéző Orient Turist Lloyd bucarestii hajózási vállalatot pénzüket visszakövetelték. Miután azonban a vállalat a befizetett összegeknek csak kis töredékét volt hajlandó visszafizetni,

a rászédett emberek közül mintegy kétszázan bünvádi feljelentést tettek.

Az utolsó pénzüktől megfosztott kivándorlók feljelentésükben előadták, hogy az Orient Turist Lloyd hajózási társasággal szerződést kö-

töttek Palesztinába való kiszállításuk érdekében. A társaságnak személyenként 12—18.000 leit fizettek és a szerződés értelmében, amennyiben a partraszállás nem sikerülne, úgy az Orient Turist Lloyd a költségek fedezésére eszközlenő 3000 leies levonással, a befizetett összeg további részét visszaadni köteles. A Palesztinába való bejutás valóban nem sikerült és amikor egy havi bolyongás után a hajó végül kénytelen volt a constantiná kikötőbe visszaférni. A hajóstársaság az eredeti megállapodást eltérően, a 10—15 ezer leies összegek helyett,

mindössze 2500 leit akart csak visszafizetni.

A megkárosított emigránsok feljelentésükben arra is rámutattak, hogy az Orient Turist Lloyd társaságnak az általuk befizetett többmillióes összeget, a szerződés szerint az egyik fővárosi pénzügyintézetnél kellett volna letétbe helyezni, ez azonban szintén nem történt meg.

A bünyégi hatóságok az ügyben érélyes vizsgálatot indítottak és a fővárosi hajózási vállalat constantiná fiókjának irattárát lefoglalták. Ugyanekkor pedig több személyt kihallgatás végett az ügyészségen visszatartottak. Bucarestiben letartóztatták Gratziant, az Orient Turist Lloyd vállalat tulajdonosát. Egy Marcus nevű férfi, aki a társaság elnöke volt, az emigránsoktól beszédett több millió leivel eltiint, minden valószínűség szerint külföldre szökött. Az eset Constantinában nagy felháborodást keltett, mert az emigránsok, kivétel nélkül szegény emberek, akik minden vagyonukat pénzzé tették és a hajóstársaságnak befizették, csakhogy Palesztinába juthassanak. Most pedig üres zsebbel ácsorognak a kikötőváros uccáin.

A munkaügyi minisztérium szabályozza a nagyheti és húsvéti munkaszünetet

A munkaügyi minisztérium 1231/1939. számú rendeltetkezése országosan szabályozza a húsvéti munkaszünet kérdését a kereskedelmi és ipari vállalkozásoknál. Eszerint, április hetedikén és nyolcadikán, vagyis pénteken és szombaton az üzletek déli záróját a minisztérium felfüggesztette és így az üzletek egész napon át nyitva tarthatnak. Kételesek azonban az alkalmazottaknak felváltva mindennap rendszeres ebédidőt engedélyezni. Az említett három napon az üzletek kivétel nélkül este nyolc óráig tarthatnak nyitva. Azok az üzletek, amelyek másnap is nyolc óráig tarthatnak nyitva, ezáltal is

csak nyolc óráig és nem kilenc óráig szolgálhatják ki vevőiket.

A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény módosítása értelmében a borbélyok és fodrászok húsvét másodnapján, hétfőn déli tizenkét óráig tarthatnak nyitva, de délután kötelesek bezárni, viszont ezzel szemben húsvét harmadnapján, vagyis kedden déli tizenkét óráig kötelesek zárni és délután nyithatnak.

Húsvét vasárnapján és húsvét hétfőjén természetesen általános munkaszünet kötelező, húsvét keddjén rendszeres munkanap van.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tiz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tiz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KULFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Hazugság

Erről a témáról írni, beszélni, ha még oly hosszasan, még oly sokat is, ugyanolyan hiábavaló volna, mint annak a gyermeknek játékos járadozása, aki-ről Szt. Agoston mondja, hogy kapulóval akarta kimérni a tengert. Talán ezért van, hogy az emberek, általában, sokkal kevesebbet beszélnek, írnak a hazugságról, mint egyéb emberi gyarlóságokról, vagy talán, hogy ebben az egyben mindannyájan talán érezzük magunkat többé-kevésbé?

De ne beszéljünk most a hazugságnak arról a sok és sokféle, de mindenléppen visszataszító vagy legalább is ellenszemes formájáról, amely mint valami láthatatlan óceán zárja körül a világot, ne beszéljünk még a „szép hazugságról” sem, mert könnyen megehetünk, hogy innen eljutnánk azokhoz a dolgokig, amelyekért a legérdemesebb élni a földön: a szerelemig, művészetig, költészetig, illuziókig, — most a gyermeki hazugságról beszéljünk kicsit. A gyermekek hazudozásáról, amelyről egy angol ideg-orvosnő Sibille Yates dr. tartott nemrég előadást Londonban.

Az előadásnak, sajnos, csak egészen rövid kivonattal olvastam, de ez is elég, hogy az ember úgy tapsoljon az angol doktor nőnek, mintha végrehallgatta volna egész előadást. Nem szabad komolyan venni a gyermeki hazugságot, mert ez többnyire annak a korlátlanul áradó képzeteknek lecsapódása, amely a gyermeki lélekben működik. Eppen ezért, ne is büntessük a hazug gyermeket, amit meg nem vizsgáltuk, hogy hazugságaival mi volt a számdéka, — körülbelül ezeket mondja Yates dr., akinek egész bizonyosan nem az volt a célja, hogy a szülőköt rábeszélje: neveljenek minél hazugabb embereket a társadalomnak. Az angol ideg-orvosnő ellenben igen bölcsen tudja, hogy a hazudozó gyermekből csak akkor válik hazug felnőtt, ha azt látja, hogy a felnőttek másképp beszélnek, mint cselekszenek, vagy másképp cselekszenek, mint ahogy beszélnek. Ha a gyermek azzal jön haza az iskolából, hogy: anyukám, képzeld, találkoztam egy óriással, akinek tiz szeme volt és megkérdezett engem, merre van a pályaudvar? . . . — anyuka megtört szívvel, de határozottan közel többnyire odategyint egyet a gyermeknek. „Ne hazudj! — mondja anyuka —, hazudni bűn . . .” amit a gyerek sohasem ért meg, mert az ilyen mesékét néha nem is találja lá, hanem szinte átéli képzetben. Anyuka viszont szemrehányás nélkül mondja a gyerek előtt a szobalónynak, ha alkalmatlan látogatók érkeznek: nem vagyok itthon, fekvő beteg vagyok . . . — a gyerek ezt sem érti: miért bűn az a hazugság, amit ő mond és miért nem bűn az a hazugság, amit anyuka mond?

En azt hiszem: a gyermeki hazugság csak a felnőttek hazugságaihoz mérten számít és csak ezekhez viszonyítva büntethető . . .

— **APRILIS 30-IG MINDEN VÁLLALAT KÖTELES ALKALMAZOTTAINAK GÁZÁLARCOT BESZERÉZNI.** Bucurestiből jelentik: Április 30-ig valamennyi kereskedelmi- és iparvállalat köteles alkalmazottai részére a gázálarcot beszerezni, illetve annak ellenértékét, hat-száz leif fizetni.

— **Érélyes intézkedések a fővárosban az élelmiszerüzérkedések ellen.** Bucurestiből jelentik: A főváros vezetősége a gyakori veszettségi esetek elhárítására komoly intézkedéseket fogantatott. Figyelmeztette a kutyatulajdonosokat a rendelkezések betartására. Egyben az élelmiszerüzérkedések ellen is intézkedések történtek és ha valamelyik evőt megkárosítottak, úgy elegendő egy telefonbejelentés és az üzér ellen nyomban megindul az eljárás.

Április 7
Péntek
Herman, Alvin
George

1199 április 7-én halt meg Oroszlánszívű Richárd angol király. Tíz évig uralkodott. Rettenhetetlen bátorságú vitéz volt. Mint keresztshad vezére Palesztinában is járt és több lázadását. Később egyik békéltető hűbérésevel keveredett harcba és e küdelem során nyíltól sebesülést szenvedett, amelybe meghalt.

1820 április 7-én született Temesvárott Klapka György magyar negyvennyolcas honvédtábornok, Komárom várának hősi védője. Apja temesvári polgármester volt. Klapka György ifjan katonai pályára ment és hamarosan kitünt vitézségével. A negyvennyolcadiki szabadságharc után sokat tartózkodott Törökországban.

1823 április 7-én született Vas Gereben író. Csáládi neve Radankovics József volt. Nagyon találó regé nyekben és elbeszélésekben írta meg a korabeli életet és viszonyokat. Munkáinak olvasása ma is kiváló élvezet.

1896 április 7-én született az erdélyi Nagyajtán Finta Zoltán költő és hirlapíró. Orvosnak készült, de magához csábította a hirlapírás. Egy ideig Temesvárott is dolgozott. Jelenleg ismét Erdélyben él. Versei igen érdekesek, kissé fanyarok, keserűnyesek és lelki elégedetlenségét tükröztetik vissza.

— **A családkutatáshoz szükséges okmányok** díja. Pacha Ágoston dr. megyéspüspök körrendeletet adott ki, amelyben a családkutatáshoz szükséges okmányok és anyakönyvi kivonatok egységes díjat határozta meg. Miután a díjakat illetőleg az egyes plébániahivatalok nem járnak el egyöntetűen, — írja a püspök — tekintettel a különös viszonyokra, az 1932. évi V. számú körlevél intézkedéseit a következőkben egészítem ki: A családokra vonatkozó egyes adatok hitelesítéséért, ha a megadott adatok pontosak és anyakönyvi kutatás nem szükséges, adatonként 15 leif fizetendő. Ha az adatok nem pontosak és anyakönyvi kutatás szükséges, minden kutatásért a fenti taxán kívül még 20 leif kimutatási díj fizetendő. A családfához szükséges okmányok kiállításáért a következő díjak szedhetők: 1—5 okmányig okmányonként 50 leif, 5—10 okmányig darabonként 40 leif, 10—20 okmányig darabonként 30 leif és a 20 darabnál több okmányért egyenként 20 leif, plusz bélyeg (ha bélyeges okmányt kívánnak) fizetendő. Ha a megadott adatok alapján az anyakönyvi bejegyzések nem találhatók meg, minden egyes okmányhoz még 20 leif kutatási díj számítandó. Szegények részére a fenti díjak az illető plébános belátása szerint leszállíthatók, vagy elengedhetők. Tudományos, családkutatások, — jelenti ki végül a püspök — a plébániahivatalban a lelkes jelenlétében és megítélése szerint megengedhetők.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, béltényeség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 leif. Minden városi és vidéki gyógyszertárban és drogériában kapható.

— **Erős földcsuszamlás Buzau közelében.** Buzauból jelentik: Az eszések következtében Nehois környékén a földcsuszamlások tovább tartanak és a sok tízezer köbméter föld veszélyeztetni a vasutvonalat, amely Crimineni és Paltingen között húzódik. A földcsuszamlás most már az országuton is észlelhető.

— **SZIGORUAN MEGVIZSGÁLJÁK A VÁROSBA HOZOTT TEJET.** A városi főorvosi hivatal a kerületi tisztai orvosok útján szigoruan megvizsgálja a városba a lakosság számára behozott tejet. Azokkal szemben, akik rossz tejet hoznak be, vagy pedig a vizsgálat alól kibujnak, a törvény rendelkezéseit alkalmazzzák. Tizenkét olyan szakállhajú tejtermelőtől, aki magát az utóbbi hónapok során következetesen kivonta a tejvizsgálat alól, egyezsmindenkorra megvonták az engedélyt a Temesvárra való tejszállításra.

— **Nyolcmillió betörés.** Montecarlóból jelentik: Vakmerő betörés történt az elmúlt éjszaka az egyik szállodában. Eddig még ismeretlen tettesek behatoltak Nersossien diplomatának, Anglia volt perzsiái főkonzuljának lakosztályába, ahonnan 8 millió lei értékű ékszereket és készpénzt zsákmányoltak. A rendőrség eddig még nem tudott a betörők nyomára akadni.

— **A BELÜGYMINISZTERIUM HATÁSKÖRÉBE UTALTÁK A SAJTÓVEZÉRIGAZGATÓSÁGOT.** A belügyminisztérium rendelkezése a sajtóigazgatóság a külügyminisztérium hatásköréből a belügyminisztérium propagandaügyi államtitkárságának kebelébe megy át. A sajtótanács tagjai a következők: Ion Dragu, Raul Anastasiu, D. Dimanescu, G. Boneescu, Al. Chiritescu, Moise Balta, Petre Ilcus és Horia Babes.

— **HADIROKANTAK ÁLLAMPOLGA SÁGA.** A főpolgármesteri hivatal felhívja min azokat a hadirokantokat, hadiözvegyeket és hadiárkákat, akik valamilyen ok miatt az állampolgársági névjegyükből kimaradtak, hogy sürgősen jelentkezzenek illetékes telekbirozságukon. Ott megkapják a szükséges útmutatást az állampolgársáruk miként való megszerzésére.

— **Hármas ikrek.** Bucurestiből jelentik: Vlad Ioana 35 éves cristenii asszonynak hármas ikrei születtek. Ugy az anyá, mint gyermekai teljesen egészségesegek. A család most tizből áll és a legnagyobb nyomorral küzd. Felgyelzésükre gyűjtést rendeztek.

— **MEGHÍVÓ.** A Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület ezennel meghívja tagjait a Temesvárott 1939 április hó 9-én, 11 órákor az úgynevezett Zenélő óra helyiségeiben megtartandó rendezési közgyűlésre.

— **Elhunyt híres cigányprimás.** Kassáról jelentik: Horváth Ferenc, a híres felvidéki cigány király 86 éves korában meghalt. Temetése tiznap ment vége óriási részvét mellett. A száz tagú cigánybanda játszotta el a „Lehull a rezgő nyárfa” kezdetű dalt, amelyet Horváth játszott annak idején Gödöllőn Erzsébet királynénak. Az elhunyt cigányprimás Victoria an királynő előtt is játszott Londonban.

— **EGYHÁZKÖZSÉGI KÖZGYŰLÉSEK.** józsefvárosi római katolikus egyházközség április 7-én, husvét hétfőjén délelőtt tizenegy óráig tartja közgyűlését a Gen. Dragalina tér egy sz. alatti római katolikus elemi fiúiskola dísztermében. A gyárvárosi római katolikus egyházközség április 16-án délelőtt tizenegy órára tüzte ki közgyűlését, amely a gyárvárosi zárda tornatermében lesz.

— **A pápa ünnepélyes szentmisén v részt.** Vatikánvárosból jelentik: A pápa a borosok, érsekek és a püspökök, a pápai udvartartás főméltóságai és a vatikáni diplomatakar jelenlétében délelőtt ünnepi szertartásvett részt a Sixtus-kápolnában. A szertartás nagy papi segédlettel Dolci bíboros vezetésével, szertartás után a pápa körmenetben vitte át Oltári Szentegébe a Sixtus-kápolnából a Sz. Pál-kápolnába. Utána visszatért lakosztályába.

— **EVRŐL ÉVRE EMELKEDIK ERDÉLYI MAGYAR KÖNYVTÉRMELESE.** A romániai magyar kisebbség irodalmának 1937. évi könyvtérmelese az előző évekhez viszonyítva emelkedő iránzatot mutat. 1935-ben 235, 1936-ban 257 magyar nyelvű könyv jelent meg, 1937-ben pedig 274 a kiadó magyar művek száma. A bibliográfiai szakcsoporthoz szerint vizsgálva, a következőképpen alakult a 274 műből 72 (26.3%) szépirodalmi, 71 (26.3%) tudományos és ismeretterjesztő, 40 (14.5%) vallásos mű. A tankönyvek száma 19 (6.8%), törvényes és rendeletek 7 (2.5%) Időszaki irodalmi kör 45 (16.3%), különféle tárgyú könyv 20 (7.3%) jelent meg az 1937. évben. A szépirodalmi művek közül 17 verses mű, 44 széppróza és 11 szindarab. Időszaki művek közül 11 évkönyv, jelentés, jegyzék, 9 iskolai értesítő és 20 naptár. A könyvek megjelenési helyük szerint vizsgálva, megállapítható, hogy Kolozsvár az erdélyi magyar salemi életnek a központja, mert a megjelenés 274 műből 134-ét (48.9%) Kolozsvárról adták ki. A sorrendben ezután Nagyvárad és Marosvásárhely következtek 24, illetve 18 kiadott könyvvel, Brassó 14, Temesvártól 11, Aradon 10, Tordán 9, Székelyudvarhelyen 6, Lugoson 6, Szatmáron 5, Déván, Gyulafehérváron, Csíkszeredán, Hászegzen 2—Nyulenyedben, Nagykarolyban, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhelyen, Nagyszébenben, Bánffyújváron 1—1, a Regátban 7 magyar nyelvű könyv jelent meg. Az 1937-ben megjelent művekkel együtt a romániai magyar irodalom termelése az 1919—1937. években 5435 művet tesz ki.

— **KIGYULLADT EGY ISTALLÓ** a gyárvárosi Simion Barnutiu uccs 24 számú házában. A tűz egy petróleumlámpától keletkezett. A kivont tüzoltóság a lángokat rövidesen eloltotta. A károli jelentékelten.

— **Németország nem akarja bekebelezni Pategionát.** Berlinből jelentik: A DNB hivatali jelentést közöl, amely a leghatározottabb módon megafolja azokat a külföldön elterjedt híreket, mintha a Harmadik Birodalom Petagion bekebelezésére készülné. A német éfólat szerinte a hírt Braziliában élő emigránsok röpiették világra, akiknek tevékenysége egyébként jeismert a németek előtt.

— **Szólló és gyümölcsfajtermelőző,** oltgumi, kertművelési eszközök, földművelési cikkek, szerszámok, kocsitengelyek, jutányos kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesváron, Belváros.

— **SZÜLETÉSEK.** Az anyakönyvi hivatalban a következők gyermekek születését jelentették: Ottó Erzsébet, Cseki Mária, Pelics Margit, Oltariu Marianna Dora, Kiminich Cézár Brunó Gely.

— ANGOL KÖNYVKIADÓK UJBÓL KI AKARJÁK ADNI JÓKAI ÖSSZEVE MŰVEIT. Budapestről jelentik: Jókai Mór öszeve pár hét óta Londonban tartózkodik. Az angol könyvkiadók legutóbb ismét nagy érdeklődéssel fordultak Jókai művei felé. A tárgyalások idejére a nagy író öszeve számára elégséges villát bocsátottak rendelkezésére. Az angol könyvkiadók az a tervük, hogy Jókai műveinek kiadásával egyidőben Jókai-muzeumot állítsanak fel Londonban és a muzeumban fogják elhelyezni a budapesti Jókai villában őrzött relikviákat.

— Az eszt hadsereg vezérkari főnöke Rydz Smigly tábornoknál. Tallinból jelentik: Laidoner tábornok, az eszt hadsereg vezérkari főnöke április második felében Rydz Smigly tábornok meghívására hivatalos látogatást tesz Lengyelországban. Az eszt kormány rendeltetvény útján tíz százalékkal emelte az adókat és a befolyó összeget nemzetvédelmi célokra fordítják.

— Göbbels különös nyilatkozata a zsidókérdésről. Rhodosból jelentik: Göbbels német propagandauji miniszter kijelentette, hogy igazi nemzetközi békéről mindaddig szó sem lehet, a míg a nincstelen államok jogos követeléseit ki nem elégítik. Sürgősen meg kell oldani a szíriai és palesztinai kérdéseket is. Ami a zsidókérdést illeti — mondotta Göbbels, — Olaszország és Németország tovább folytatják faji politikájukat és nem törődnek a zsidók jajgatásaival, akik mindenütt háborúra uszítanak, a tengely államok ellen.

— Halálra gázolta a villamos. Bucurestiből jelentik: Halálosvégi közlekedési baleset történt tegnap a Cogălniceanu-utcában. Demian Aneta 14 éves cselédleány a trafikban bevásárolt, majd az uttesten igyekezett áthaladni. Miközben ki akart kerülni egy társasgépkocsit, egy éppen arra haladó villamos szerelvény elkapta. A szerencsétlen leány a kerekek alá került, amelyek valósággal lefejezték.

— NAGYPÉNTEK. Krisztus urunk halálának emléknapja az egyházi év legmélyebb gyásznapja. Történetileg egyidős a keresztény hűsvétal. Misét sohasem mondtak ezen a napon, szertartásai közül legrégebb a keresztiszület és a Passió éneklése. A papság feketében vonul az oltárhoz, ott egy ideig arcraborulva elmélkedik majd a próféták írásából olvasnak, azután a Szent János evangéliumából a passiót éneklék. Ezután egy óségi imádságsorozat következik, amelyben az Egyház az egész emberiségért (pápa, papság, hívők, szakadók, eretnekek, zsidók, pogányok) imádkozik. E könyörgések végzetével a pap leteszi a miseruhát, leveszi a keresztből a leplet s közben háromszor éneklé: „Ime, a kereszt fája, amelyen a világ üdvössége függött”. Ezt követi a csonkamise, amely csendes vespernyével fejeződik be, majd az oltárt ismét leserelik.

— KATONAI TANÁCSKOZÁSOK BERLINBEN. Párisból jelentik: A francia lapok értesülése szerint Berlinben is nagy katonai tanácskozások folynak és azokat, hír szerint még hűsvétra sem szakítják meg. A tanácskozásokban a német hadsereg vezetőin kívül több olasz és japán vezérkari tiszt vesz részt.

— MEGMÉRGEZTE MAGÁT EGY MAGYAR TÁBORNOK ÖZVEGYE. Budapestről jelentik: Ma délelőtt megmérgezte magát Schay Gusztáv nyugalmazott tábornok özevege, aki néhány órai kínoldás után meghalt. Férje, Schay Gusztáv tábornok 74 éves korában néhány héttel ezelőtt halt meg és úgy látszik özevege e felett való elkeseredésében követte el az öngyilkosságot.

— ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT. Páris: 11.81, London: 20.87 és fél, Newyork: 445.87, Brüsszel: 75.05, Milánó: 23.45, Amszterdam: 236.70, Berlin: 178.70, Varsó: 83.75, Belgrád: 10.00, Bucuresti: 3.30.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLTATA:

Pénteken, április 7-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a 10 Mai utcában levő Blumberg gyógyszerház.

A II. kerületben a 3 August uton levő Löw gyógyszerház és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszerház.

A III. kerületben a Lahovary téren levő Cris-tea gyógyszerház.

A IV. kerületben a Preyer utcában levő Ungvári gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

(—) KINEVEZÉSEK A PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATBAN. A pénzügyminisztérium a bevételi és kifizetési pénzügyigazgatóságokhoz száz új adóügynököt nevezett ki. A temesvári pénzügyigazgatósághoz Constantinescu Mircea és Tudoran Ioan kerültek. A lugosi pénzügyigazgatóságához Protescu Constantint, Andrei Dumitru, Neacu Jordachet, Boara Pantelimon és Loiea V.-t, az oravicei pénzügyigazgatóságához pedig Ion Ilonát nevezték ki.

— A VIRIBUS UNITIS KÖZGYŰLÉSE. A Viribus Unitis jótékony asztaltársaság Steiner Károly nyugalmazott gázgyári igazgató elnöke alatt közgyűlést tartott, amelyen az elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt Schubert Péter díszelnökről. Weigner Ernő betervezte az évi működésről szóló jelentést. Az asztaltársaság a múlt esztendőben nyolcvannal gyermeket ruházott föl. Hanecker Adolf a pénztári jelentést, Mustetiu Ion az ellenőri jelentést olvasta fel. A közgyűlés, amelyen Metzger Márton dr. józsefvárosi prépostplébános és számos előkelőség vett részt, a jelentéseket tudomásul vette.

(—) HALÁLOZÁSOK. Meghaltak: (Zebics Katalin, született Neumann ötvenhét éves, Jekovicz Konstantin hatvan éves földműves, özeve Klein Teréz, született Mandl hetvennyolc éves, Miclea Alexandru húszhárom éves földműves, Sima Péter negyvenöt éves, Bota Antal hatvanöt éves nyugdíjas, Blajici Emilia született One húsznyolc éves.

(—) VASÁRNAP ÉS HÉTFŐN NINCSEN FRISS KENYÉR. A pékek szombat reggel még friss kenyeret hoznak forgalomba, ellenben vasárnap és hétfőn nem dolgoznak és üzleteiket zárva tartják. Legközelebb ismét csak kedden reggel lesz friss kenyér. A háztartásoknak tehát szombaton kell a vasárnapi és hétfői kenyeret is beszerezni.

Az erélyes kezű pénzügyi kerületi felügyelő vizsgálatának eredménye

Megírtuk, hogy Tautu Vasile, az erélyes kezű kerületi pénzügyi felügyelő, a resicai adóhivatálnál nagyszabású visszaéléseket leplezett le. A visszaélések úgy történtek, hogy az adófizetőknek kiállították a szabályszerű nyugtát a befizetett összegről, de a nyugtamásolatba kisebb összeget vezettek be. Ezenkívül azoknál az adóknál, amelyeket részben adóbonokkal lehetett fizetni, készpénzben hajtották be az összeget, amelyről nyugtát is adtak. A nyugtamásolatban azonban adóbonokkal számoltak el, úgy a különbözet a tisztviselőnek maradt. Az ellenőrzés eredményéről Tautu Vasile felügyelő úgy az oravicei, mint a temesvári ügyészségnek jelentést tett a visszaélésekről és ebben az ügyben már folyik a vizsgálat. Tautu Vasile kerületi pénzügyi felügyelő erélyes kézzel rendet teremt ott, ahol arra szükség van és nem elégszik meg azzal, hogy a bűnösök elérjék a szankciók, mert a felelősséget kiterjeszti azokra is, akiknek feladata lett volna, hogy az állam vagyonára ügyeljenek.

Mozi

Ma, nagypénteken a mozikban nincs előadás.

Munkanélkülek villásreggelije

Néhány hét előtt egy munkanélküli tüntetés alkalmával néhány tüntető a londoni Ritz Hotel grill roomjába is behatolt és teát követelt. A dologból nem lett semmi botrány, mert a pincérek a legnagyobb nyugalommal és udvariassággal felvilágosították a micisipkás, kopottruhás munkanélkülieket, akik már leültek a pazar eleganciával berendezett helyiségben, hogy a grill roomban sohasem szokták teát felszolgálni. Az angol munkanélküliek a szigorú szabály ellen semmi ellenvétést nem tudtak tenni, zuvartan felálltak és elmentek.

Egy londoni békeegyesületnek, az úgynevezett Peace Pledge Unionnak most érdekes ötlete támadt. Azokat a munkanélkülieket, akik a múltkor a Ritz-be behatoltak, meghívta villásreggelire a Ritz étterembe. Hat munkanélküli férfi és egy munkanélküli nő vett részt ezen a villásreggelen. A munkanélküli asszony, Mrs. Mills, foglalkozásra nézve varrónő illt az asztalnál. A többi asztalnál elegáns hölgyek és urak ültek, egy platinaszőke nő éppen pezsgőkockáit kóstolgatót, mikor a munkanélküliek bevonultak. Összeráncolta festett szemöldökét és megkérdezte:

— Kik ezek?

A pincér suttogva megmagyarázta a dolgot.

— Rettegően érdekes! — jelentette ki hangosan a platinaszőke nő majd tovább beszélte társaságával a legutóbbi estély eseményeiről.

A munkanélküliek szintén megkínálták kockákkal, de egyik sem ivott.

Az asztalfőn ülő Mills egyszerű kopott ruhát viselt, szakadozott cipőjéből kilátszott fekete gyűrűharisnya. De úgy ő, mint a férfiak, éppen olyan finoman és fesztelemül viselkedtek, mint a leggazdagabb vendégek. Ezüst evőeszközökkel ettek, három metszett kristálypohár állt mindegyikük előtt az asztalon.

A munkanélkülieket szintén megkínálták kockákkal, de egyik sem ivott:

Grape fruit.

Paradicsomleves.

Turbot bonna femma.

Tournedos.

Dessert.

Sajt.

Gyümölcs.

Egy-egy ilyen villásreggeli ára 5 schilling és 6 penny volt. Természetesen a Peace Pledge Union fizette.

Mrs. Mills elmondta, hogy rendes körülmények között a férje, 12 éves leánya és a maga villásreggelije összesen 8.5 pennybe szokott kerülni. Rend szerint a következő fogásokból áll:

Krumpli.

Hagyma.

Árpakása.

Hús.

Izes kocka.

Elmondta azt is, hogy jó volt a Ritz villásreggelije, de amit ő maga főz otthon, mégis csak jobban ízlik neki.

Jeanette Macdonald, Nelson Eddy

ez a két név mindent garantál. Ne habozzon, hanem siessen már most jegyet váltani!

DALOL A TAVASZ

a Metro-filmgyár jubileumi filmje. Kizárólagos joggal a

SCALA MUTATJA BE VASÁRNAPTÓL

Jegyelővétel d. e. 11 és d. u. 4—8-ig. Matiné, olcsó helyárrakkal. Vasárnap délelőtt:

URAK ÉS LAKÁJOK

vígjáték, HANS SÖHNKER-el

Hétfő délelőtt:

MÉZES HETEK

ANNY ONDRA

A „Buna“ titka

Buna a neve a német móguminak, mely ma már minőségileg és néhány év múlva talán már mennyiségileg is méltó versenytársa lesz hazájában a természetes guminak.

Ha a tudomány egy új ajándékozta meg az emberiséget, a laikus közönség első, szinte már konvencionálisan megszokott kérdése, hogy „ki a feltaláló?“ A lelki szemek előtt megjelenik egy külvilágtól elzárkózott tudós alakja, aki mindenki előtt féltékenyen őrzi találmányának titkait és csak a befejezett problémával lép a nyilvánosság elé. Pedig a feltalálók romantikus alakja ma már a múlté és a nagy találmányok nem a titokzatos pincelaboratóriumokban, hanem a gyárak és állami intézetek nagyszerűen felszerelt, sokszor száznál is több mérnököt foglalkoztató kutató laboratóriumaiból kerülnek ki.

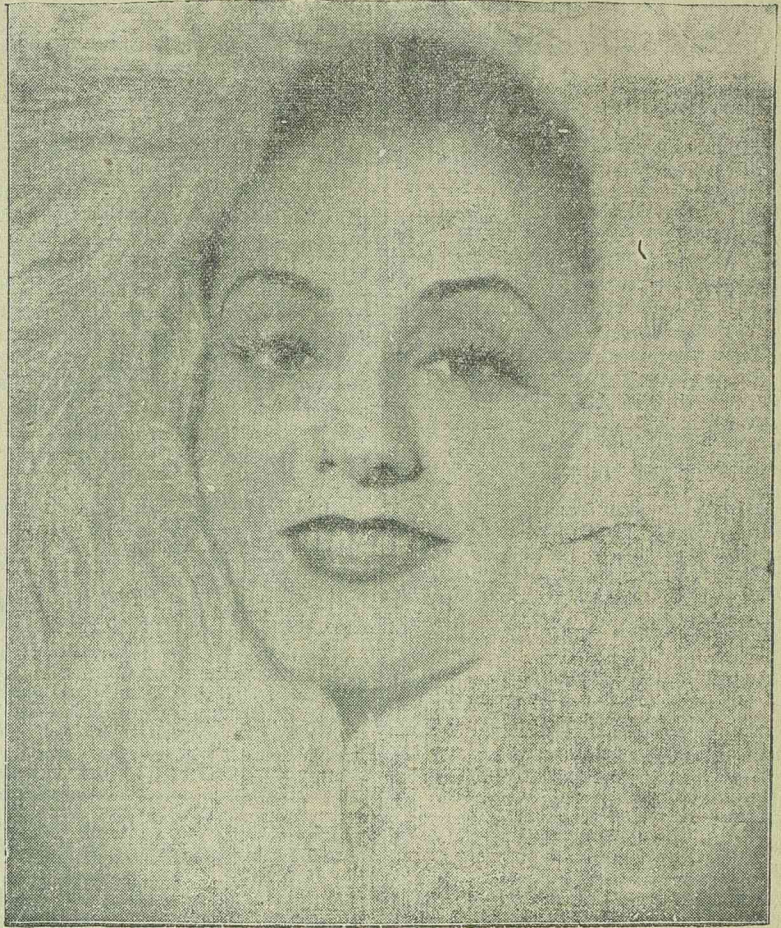
A móguminál se m lehet az eredményeket egy ember nevével összefűzni. Talán a legtöbbet dolgoztak a németek I. G. Farbenindustrie kutatói, de ugyanúgy megoldották a problémát az amerikaiak is és Lebedey metódusa szerint az oroszok.

Legelőször az angolok világháborús bojkottja kényszerítette Németországot arra, hogy a kaucsukot egy mesterséges anyaggal, az úgynevezett methilkaucsukkal pótolják. Ez a műgumi még csak pótananyag volt, mely sem árban, sem minőségben nem vette fel a versenyt a kaucsukfa értékes kincsével. Ezért a háború után a németek beszüntették gyártását és visszatértek a természetes gumi használatára. A szintetikus kaucsuk előállításának azok a kutatók voltak a pionírjai, akik megállapították, hogy a nagy kaucsuk molekuláinak építőkövei a kis izoprén molekulák. Az előállítási nehézségek miatt azonban mégsem ebből az anyagból készítik a műkaucsukot, hanem a hozzá nagyon hasonló butadienből.

Kémiai szempontból a szerves élet lényege abban áll, hogy a növényi sejt a napfény energiájának rovasára a levegő szén-savjából, a talaj vízből és sóiból nagy organikus molekulákat épít fel és az állati szervezet ezeknek a nagy molekuláknak az elégetésekor, lebontásakor felhasználja életéhez azt az energiát, melyet számára a szorgalmas növények elraktároztak. A természet utólérhetetlen vegyészének, a növényi sejtnak a munkáját utánozzák a kémikusok, a mikor kis molekulák megsokszorozásával, polimerizációjával nagy organikus molekulákat állítanak elő. Ezeknek a nagy organikus molekuláknak ma már nagyon fontos szerepük van az emberiség életében. A műselyem, valódi és mesterséges textil-szál, papír, celluloid, az ismert bakelit és futurit mind ilyen nagy molekulák, melyek szilárdságukkal, a gumi rugalmasságával tűnik ki. Amint a kő-, vas-, bronzkorszak után az elektromosság századának, majd a repülőgép, vagy rádió korának nevezték el azt a kort, melyet egy új anyag, vagy találmány hatása átalakított, ugyanúgy előrelátható, hogy a műgumi, műgyapjú, vagy a fémeket, üveget, drágakövet helyettesítő műanyagok olyan nagy hatással lesznek életünk átalakítására, hogy a 30-as évektől kezdődő időket az utókor valószínűleg a „makromolekulák korának“ fogja nevezni. Ezeknek a makromolekuláknak egy részét maga a természet állítja elő, (celluloze, fehérje, kaucsuk), de sokkal érdekesebbek azok a molekulák, melyeket a természethez hasonlóan a kémikusok a vízből, szénből, levegőből és mészből, vagy alkoholból készítenek.

A bennünket közelebbről érdeklő butadien, a carbidlámpákból ismert acetilénből, vagy az alkoholból állítható elő. Az acetilén végeredményben mészből és szénből gyártott carbidból és vízből keletkezik, fontossága a műanyag és gyógyszergyártás szempontjából állandóan fokozódik és a kőszénkátrány mellett az organikus vegyületek legfontosabb forrása.

Butadiennek acetilénből való előállítása négy lépésben keresztül történik, hol az átalakítások lényege vízfelvétel, hidrogénfelvétel, majd újból vízelvonás. Mezőgazdasági országok számára olcsóbb az orosz Lebedey metódusa, aki alkoholból egy lépésben jut el a butadienhez azáltal, hogy abból hidrogént és vizet von el. Állítólag ilyen módon öt tonna alkoholból egy tonna műgumit tudnak az oroszok előállítani. Az „állítólag“ szót azért kellett megköcsöztetni, mert sajnos, a Szovjet vegyészeti nem vesznek

Zarah Leander,

a legünnepeltebb német filmszínésznő egyik felvétele Herczeg Ferenc „Kék róka“ c. darabjában

Fel akarták robbantani a londoni Victoria pályaudvart

Háromezer házkutatás volt az elmúlt éj el az angol fővárosban

Londonból jelentik. Mára virradó éjszaka a Victoria-pályaudvar ruhatárában gyanus csomagra lettek figyelmesek a ruhatári alkalmazottak. A csomagból órakettyegés hallatszott ki, miért is értesítették a rendőrséget. Erős rendőrkordon vette körül a pályaudvart. Szakértők megállapították, hogy

a gyanus csomagban időre beállítható polbólgép van.

A bombát ártalmatlanná tették. A sorozatos merényletek következtében a rendőrség parancsot kapott, hogy végre leg ártalmatlanná a Londonban élő szélsőséges ir nacionalistákat. Ejjél körül a

riadó gépkocsik százai futottak ki a Scotland Yardból.

Több ezer rendőr az éjszaka folyamán 3000 helyen tartott házkutatást

Londonban Az óriási arányú razzia eredményéről még nem adtak ki közlést.

Egész Angliában nagy izgalommal várják a husvéti ünnepeket, mert az ir forradalmi hadsereg husvét vasárnapján nyilvános gyűlés keretében emlékszik meg az 1936 évi husvét felkelésről. A főünnepeket Dublinban tartják meg. De Valera kijelentette, hogy nincsen törvényes alap a gyűlés betiltására.

részt a nemzetközi tudományos életben és elzárkózhatnak minden felvilágosítás elől. Maga a butadien — 4 fokozat forró folyadék és megsokszorozódott polimerizált terméke a Buna.

Érdekes volna arra a kérdésre is válaszolni, hogy hány év múlva tudják a németek annyira fokozni és olcsóbbítani a termelésüket, hogy lemondhatnak a kaucsukbehozatalról. Erre a kérdésre csak a német szakkörök tudnának válaszolni. Pontos adatok és tervek ismerete híján, csupán a napilapokból ismert azt a hírt közölhetjük, hogy kb. két éven belül akarják a németek annyira fokozni a termelésüket, hogy szükség esetére teljesen függetleníthetik magukat a nyersgumi behozatalától.

Arra a kérdésre sem lehet egy szóval válaszolni, hogy jobb-e a Buna? Kopást, öregedést, hő- és benzol-ellenállást tekintve, kb. 20–30 százalékkal jobb a természetes guminál, viszont elaszticitást és megmunkálhatóságát tekintve, hátrányban van vele szemben. Meg kell említeni az elaszticitásnál, hogy legújabbban a németek egy, a guminál is rugalmasabb műanyagot állítottak elő: az Oppanolt.

Jóslásokba nehéz bocsátkozni, ma még senki sem tudja megmondani, hogy a kaucsukfa mikor fog a nádcukor szomorú sorsára jutni. Az

elmondottakból is látható, hogy milyen nehéz, több mint húsz évig tartó feladat volt a szintetikus kaucsuk problémáját megoldani. A dicsőség nagyon sok kutató között oszlik meg, akiknek inveciójára és találékonyságára éppen úgy szükségük volt, mint a mult század romantikus feltalálóknak, de akiknek a részleteredményei feloldódtak abban a nagy kollektív munkában, mely az emberiséget a mógumival megajándékozta.

A mult század a korlátlan lehetőségek kora volt. Természeti kincs kihasználásánál, a petróleum, kaucsuk, gyapottermő vidékek felkutatásánál, új gyárak megteremtésénél a Rockefeller, Fordok kezdeményező bátorságára volt szükség. Azóta ezek a korlátok nemcsak hogy kitöltődtek, hanem már szűknek bizonyultak, a megváltozott szellemi, politikai és közgazdasági erők kölcsönhatásából egy új világnézet keletkezett, melynek követői a nemzeti közösség alá rendelik minden tevékenységüket és amely világnézetnek megfelelő autarkias országok kémikusaik számára azt a feladatot írták elő, hogy a vízből, levegőből, mészből, szénből, vagy alkoholból állítsák elő mindazokat a nyersanyagokat, melyek gazdasági függésbe hozzák őket a gyarmati államokkal.

Franciaországban csak történelmi munkákat olvasnak az emberek

Beszámoló az elmúlt hónap francia irodalmi eseményeiről

Párisból jelentik: Évtizedes, meggyökerezett szokás Párisban, hogy az év első két hónapjában alig jelennek meg regények. Miért, miért nem: a kiadók is, kölcsönös hallgatóságos megegyezéssel csak márciusban kezdik piacra dobni az új szépirodalmi műveket és a konvenció alól csak azok vonhatják ki magukat, akik vagy már annyira befutottak, vagy még annyira ismeretlenek, hogy felül, vagy alul maradhatnak minden megvívózt szókészen. Idén februárban mégis megjelent néhány érdekes regény. Henry Bordeaux, az ifjabb J. H. Rosny és Guy Mazeline a nagyk, Philippe Amiguet, Oliver Sechan és Jean-Paul Sartre a fiatalabbak közül jelentették meg ebben a hónapban új könyveiket.

ÍRO, AKI AZ 50-İK REGÉNYÉT ADJA KI

Henry Bordeaux „Az örvény” című könyvével ötvenedik regényét bocsátotta útnak. Ez a termékeny író — ha történelmi ítleirásait és bírálatait számítjuk — több mint száz kötet könyvet adott ki eddig. Bordeaux új elbeszélése pszichológiai regény, amelynek főszereplőit az író Marokkó egy kis városába helyezi. Az Abd el Krim-lázadás idején arab bandák megtámadják Ouessan városát, ahol mindössze néhány tuat francia él. Közöttük az egyetlen nő: Anne Simard, egy kereskedő felesége. A támadáskor egy fiatal francia tiszt hőiesen feláldozza magát az asszonyért, aki csak később tudja meg, hogy a tiszt szerelmes volt belé, miatta halt meg. Lassanként az asszony elkapja a halott férfi szerelmének örvénye és feltartóztatathatatlannal sodródik a halál felé, amelyben találkozást remél a tisztel.

Az ifjabb J. H. Rosny, „Mezei gyógyszerár” című regénye szatirikus történet. Egy gazdag emberről szól, aki vagyónával boldoggá szeretné tenni az embereket. De a filantrópia ügylátszik több ravasz ügyességet kíván, mint a gyógyszerkészítés és árusítás, amellyel a regény hőse, Monsieur Pache vagyont szerzett. A nemes emberbarátot egymásután érik a kudarcok és végül be kell látnia, hogy nem elég a jószág és a pénz ahhoz, hogy az embereket boldoggá lehessen tenni. Guy Mazeline „Az önmaga szerelme” című regényében egy asszonyt mutat be, aki értékelni tudja saját becsét és az egész világot önmagán s a saját érdekein keresztül fogja fel.

A fiatal triász tagjai közül Philippe Amiguetnek, a svájci származású írónak „Ahol a madarak repülnek” című regénye a legsikerültebb. Amiguet a francia Svájc gyönyörű tájait állítja szembe a természet által diktált szigorú gazdasági parancsokkal, amelynek minden érzelmi ellágyulást lehetetlenné tesz. Olivie Sechannak „Halott vizek” című könyve a francia vidék Jean-Paul Sartre példájig „A fal” című novelláskötetében a polgári élet sötét mélységeit igyekszik felszínre hozni.

TÖRTÉNELMI KÖNYVEK ARADATA

A kevésszámú regény mellett igen sok történelmi könyv jelent meg a múlt hónapokban a párisi könyvpiacra. Legelsőnek kell megemlíteni Jerome Carcopino „A mindennapi élet Rómában” című könyvét.

Nem tudjuk valamennyi történelmi könyvet felsorolni, hiszen a kiadók valóságos elárasztották velük a közönséget. Így csak megemlítjük Auguste Baillinek Bizáncról, Gheorghes G. Toudouze-nak Bretagnei Annáról, Gaston Martin-nak Jacques Cartier-ről és Amerika felfedezéséről írt könyveit. Ki-

A munkanélküliek segélyezése háromszázezer leibe került a városnak

Temesvár városa az elmúlt télen a munkanélküliek segélyezését december 15-én kezdte meg és március 31-én fejezte be. A segélyezés abból állott, hogy a köztámogatásra szorultak a két városi népkonyhában ingyenes ebédet és kenyert, ezenkívül tüzelőfát kaptak. Segélyezésre jelentkezett összesen 432 munkanélküli, akihez 1230 családtag tartozik. A jelentkezők életkörülményeinek megvizsgálása után 327 munkanélkülit részesítettek segélyezésben 927 családtaggal. Eszerint tehát a tél folyamán Temesvárról összesen 1254 személy részesült közellátásban. A két városi népkonyhán összesen 48.491 adag ingyen ebédet adtak ki 236.700 lei értékben. Ezenkívül a munkanélküliek között 184 köbméter tüzelőfát osztottak ki, amelynek értéke 66.240 lei volt. A város összesen 332.940 leit fordított a munkanélküliek és családtagjaink segélyezésére.

emelhetjük még Jules Bertaut „Az ismeretlen III. Napoleon” című munkáját, amelyben a szerző az érdekes francia uralkodó színes életének sok ismeretlen részletét mutatja be.

MŰVEZETTÖRTÉNETI MUNKÁK

Néhány érdekes művészettörténeti könyvvel is gazdagodott a múlt hónapban a francia szakirodalom. Louis Gillet, a kolduló szerzetesrendek művészetéről írt egy vaskos kötetet. Közismert, hogy milyen hatalmas befolyást gyakorolt az egyház a képzőművészetek fejlődésére, Louis Gillet könyvéből azonban a részleteknek és összefüggéseknek pá-

ratlanul érdekes képét kapjuk. Giogottól Rubensig és Murillóig, a XVIII. századtól a XVII-ig mutatja be a szerző az egyház és képzőművészet összefüggéseit.

Ha már Giottónál tartunk, nem hagyhatjuk megemlítés nélkül egy másik — olaszokkal kapcsolatos — könyvnek megjelenését, Henri Longnon újra lefordította Dante Komédiáját.

Néhány érdekes ítleírás egészíti ki a februári könyvszemlét. Ferdinand Leprette Egyiptomról, Bertrand Flornoy az Amazonról, Camille Maclair pedig a Földközi tenger vidékéről írtak érdekes és színes beszámolókat.

A politikai irodalom termékei közül kiemelhetjük Georges Duhamel munkáját, amely a szeptemberi európai krízisről szóló cikkeit tartalmazza. Duhamel könyvének „A fehér háború emlékei” címet adta. Jules Romains „Ez föltek függ” című munkájában a békéről szóló négy felolvasását gyűjtötte össze.

Ezek az elmúlt hónap nevezetesebb francia irodalmi eseményei.

VÁROSATYÁK SZTRÁJKJA A NŐI POLGÁRMESTER KINEVEZÉSE MIATT AHOL FONTOSABB A RÉGI ERKÖLCS MINT A FEMINIZMUS

Párisból jelentik: Érdekes politikai bonyodalom hire érkezik Dél-Amerikából. A politikai harc színtere Chile állam, amelynek fővárosát két pártra osztja a város vezetőségében felmerült ellentét. Ezuttal nem világnézetű és politikai küzdelemről, hanem a nemek harcáról van szó, amely Chilében bevonult a politikába. A nemek harca egyesítette a két táborban az ellentétes világnézetek hívóit is.

EGY VÁRATLAN KINEVEZÉS.

A komoly bonyodalmakkal fenyegető küzdelem Aguirre Cerda államelnök egyik kinevezése miatt tört ki. Aguirre Cerda köztársasági elnököt az év elején választották meg elnöknek a baloldali pártok támogatásával.

Aguirre Cerda közismert előharcosa már hosszú idő óta a feminista mozgalomnak és rövidesen elnökké választása után

gyakorlati téren is igyekezett megvalósítani feminista eszméit.

Mint a Paris Soir a Chile fővárosát nagy izgalmomban tartó bonyodalmakról beszámol, Aguirre Cerda elnök a nyolcszázézer lakosú főváros, Santiago de Chile polgármesterévé egy asszonyt nevezett ki, Graciella Schnacke személyében. A chilei alkotmány értelmében a városok polgármestereit a köztársasági elnök nevezi ki. Az elnök választása Schnacke szocialista szenátor feleségére esett, aki maga is vezetőserepet vitt a szocialista pártban. Aguirre Cerda elnöknek elsősorban a szocialista párt ellenállását kellett legyőznie, hogy akaratát keresztülvihesse.

A szocialista párt ellenállásának oka az volt, hogy a délamerikai államokban még a régi spanyol erkölcsi szokások az uralkodók

és az asszonyok még ma sem érvényesülhetnek a gazdasági és társadalmi élet minden területén, de különösen nem a politikában.

Chilében azonban igen jelentős a feminista mozgalom, amelynek nemcsak a haladottabb baloldali közvéleményben, hanem konzervatív politikai pártok hívei között is sok követője van. Aguirre Cerda elnököt tehát a feminista mozgalom hívei pártkülönbség nélkül támogatták a santiago polgármester-kinevezésben és az elnök le is győzte a tekintélyes ellenállást. A chilei asszonyok lelkesen ünnepeleék az új elnököt a santiago polgármesternő kinevezése alkalmából.

Ezzel a kinevezéssel azonban még nem ért véget a polgármesternő személye körül megindult harc. Sőt a tulajdonképpeni bonyodalmak csak most kezdődtek.

TERV A POLGÁRMESTERNŐ MEGBUKTATÁSÁRA.

A santiago városi tanácsot a lakosság titkos választással választja. A községtanács többsége a baloldali pártokhoz tartozik. A többség tudomásul vette a polgármesternő kinevezését, a jobboldali kisebbség azonban tiltakozik a polgármesternő kinevezése ellen. A tiltakozás indokolásában nem politikai érvelés szerepelt. A jobboldali városatyák azzal érveltek a polgár-

mesternő kinevezése ellen, hogy férfiuil méltóságukban sérti őket az a tény, hogy a város élén asszony áll.

A kisebbségi pártok elhatározták, hogy a polgármesternő kinevezése ellen tiltakozásukkal sztrájkba lépnek. A sztrájkot oly módon teszik hatásossá, hogy nem jelennek meg egyetlen képviselőstülettüli ülésen sem és

szabotálják a főváros ügyvitelének kezelését.

A törvény értelmében a községtanács határozatainak érvényességéhez az szükséges, hogy az üléseken a képviselőstület tagjainak kétharmadrésze jelen legyen.

A jobboldali városatyák sztrájkja következtében azonban nem lehet megtartani a képviselőstületi üléseket, mert a határozatok kimondásához szükséges számú városatya nem jön össze a közgyűléseken. A sztrájkoló városatyák azt remélik, hogy a főváros ügyvitelének megbénításával,

a polgármesternő kinevezésének visszavonására kényszerítik Aguirre Cerda elnököt.

Az elnök azonban egy nála járt feminista küldöttség előtt kijelentette, hogy a polgármesternő kinevezését semmi körülmények között nem vonja vissza és alkotmányos jogi gyakorlásában nem tűr illetéktelen beavatkozást.

Légvédelmi tanfolyam

Április 23-án Temesvárott újabb légvédelmi tanfolyam kezdődik, amelyre a helytartóság egész területéről jelentkezhetnek résztvevők. A tanfolyam tíz napos lesz és az előadások délelőtt nyolctól egyig, délután négytől hatig tartanak. A légvédelmi gyakorlaton a vegyi veszedelem és a mérges gázok elleni védekezésre, valamint a légi-támadás alkalmával keletkező tüzesetek oltására nyújtanak kiképzést. Beiratkozni a tanfolyamra április 15-ig lehet a helytartósági palotában levő légvédelmi irodában II. emelet 173. ajtó. A beiratkozás alkalmával a következő adatokat kell igazolni: a jelentkező neve, foglalkozása, állampolgársága, személyazonosságát igazolványának száma, állandó lakhelye. A tanfolyamon résztvesznek a megyék, városok és községek főtisztviselői és vállalatoknak vezetői, valamint magáncégek alkalmazottai. A jelentkező köteles magával hozni két fényképet, valamint a pénzügyigazgatóság nyugtáját, hogy a tanfolyam költségeire kétszáz leit lefizetett. A tanfolyam megkezdésekor a résztvevők kötelesek magukkal hozni egy 1935 típusú gázmaszkot, száz gramm alkoholt a maszk fertőtlenítésére és egy kis csomag vacsát.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

= KÖZGAZDASÁG =

A kereskedelmi és iparkamarák új illeték dijszabása

A nemzetgazdasági minisztérium április elsejével a kereskedelmi és iparkamarák részére új illetékársvizitációt léptetett életbe. Ezek a díjak maximális díjak s a következők:

Információs illeték, kimutatás kereskedőkről és iparosokról 50 lei, egyszerű kereskedelmi információ: emlema, cég, lakhely, üzletág 100 lei. Ugyanez, ha különleges megállapításokra van szükség 150 lei, kereskedelmi információ cégbejegyzésekről 100 lei. Társaságok alapításakor a részvénytulók 2 ezreléke, de legalább 1000 lei, vám-, szállítási irodák, ha egyéni cég 1000 lei, közkereseti, vagy betéti társaságoknál 1500, részvénytársaságoknál 3000 lei.

Italmérések nyitáskor: a) bor- és nagykereskedelmi cégek falun 500, városban 1000 lei; b) detail bor- és sörkereskedés falun 250, városban 500 lei; c) mindenféle szeszital kereskedelmi cég nagyban, falun 2000, városban 3000 lei; d) ugyanez detailban falun 1500, városban 2500 lei; e) bor- és sörmérés helyiségváltoztatáskor 300 lei; f) mindenféle szeszitalkimérés helyiségváltoztatáskor 6000 lei; g) gyógyfürdőkön, vagy üdülőhelyeken ideiglenes italmérés esetén 1000 lei.

Kereskedelmi és ipari cégek bejegyzése esetén a véleményezési díjak a következők: a) egyéni falusi cégnek 300, városi egyéni cégnek 600 lei; b) társaságoknál falusi közkereseti, vagy betéti társaságok alapításakor 600 lei, ugyanez, ha városi 1000 lei, részvénytársaságok-

nál 1500 lei. Kisipari üzemek alapítása esetén 300 lei, nagyipari üzemek alapításánál 1000 lei. Kisipari engedélyek illetéke 250 lei, nagyipari engedélyeké 500 lei. Udvari szállító cím elnyerésekor az illeték 2000 lei. Végkiarúítások engedélyezése egyéni cégeknek 500 lei, társaságokéknál, közkereseti, vagy betéti társaságoknál 1000, részvénytársaságoknál 2000 lei. Más véleményezés díja 500 lei.

Bizonylatok díja: Származási igazolvány a) az áruk után félezrelék, de legkevesebb 150 lei; b) nagy állatok után darabonként 4 lei, kis állatok után 2 lei. Vegyelemzési és szakértői igazolványokért az áru értékének félezreléke, de legkevesebb 100 lei, plusz a szakértők honoráriumának egynegyed része. — Igazolvány valutaárfolyamról 100 lei. — Piaci árakról 200 lei, igazolvány utlevél elnyeréséhez 200 lei. Cég működéséről, fennállásáról szóló igazolvány 150 lei, gyakorlati igazolvány tanulónak 20 lei, naturalizálás céljából igazolvány 1000, árutulajdonjogot igazoló bizonyítvány 200, más igazolvány 250 lei. Igazolványmásolatok 100 lei. Gyári márkák bejegyzéséért nagyiparosoknál 500 lei, kisiparosoknál 100 lei. Kivonat a gyári márkák jegyzékéből 100 lei.

Számlák láttamozási díja 0.2 ezrelék, de legkevesebb 50 lei. Kereskedelmi könyvek származási és parafálási díja laponként egy lei. — Kereskedelmi könyvek vizumdíja egyéni cégeknek laponként 35 s társaságokéknál laponként 50 lei.

Megváltozott a látványossági adórendszer

Látványossági adót kell fizetni a teadélutánok után is. — Április 14-ig kell benyújtani az adóvallomásokat

A pénzügyi kormány, mint ismeretes, április 1-től kezdődően a régi adózási rendszereket megváltoztatta. Jelentékeny változáson ment keresztül a látványossági adó eddigi rendszere is. Április 1-től kezdve látványossági fix adót kötelesek fizetni

a színházak, a futball pályák és általában a többi nyilvános látványossági helyiségek is.

Látványossági adót kell fizetni minden olyan helyiségben, ahol zene játszik. — Ugyancsak látványossági adó alá esnek az összes tánciskolák és a teadélutánok is.

Azok a helyiségek, ahol fogyasztás is van, tíz napra előre kell, hogy fizessék majd az adójukat.

A törvény értelmében minden látványosság adóköteles, egyedül és kizárólag az országos mozgalmak által rendezett ünnepek és előadások képeznek kivételt.

Itt írjuk meg, hogy a vendéglő, bár, kávéház, stb. tulajdonosoknak, akiknek helyiségeikben zene, vagy egyéb látványosság van, hogy az új látványossági törvénynek megfelelően

legkésőbb április 14-ig adóvallomást nyújtsanak be.

A községekben az adóvallomásokat a kerületi adóhivatalhoz kell beadni. A benyújtandó vallomások pontosan fel kell tüntetni a vállalkozó vezeték- és keresztnévét, továbbá a helyiség címét és bérleti értékét. Akik az adóvallomási kötelezettségeknek nem tesznek eleget, a törvényben megszabott szigorú büntetésben részesülnek.

(=) A VÁMHIVATALNÁL FEKVŐ NYERSANYAGOK SÜRGŐS BEJELENTÉSE. Az Ugri a napokban írásos felhívást intézett tagjaihoz, közölték vele a vámhivataloknál levő nyersanyagok és félgyártmányok mennyiségét. Mivel az UGIR a napokban jár el a pénzügyminisztériumban az ügynek gyors elintézése végett, emellett újabb felhívja az UGIR tagjait, hogy ezt a bejelentést közvetlenül hozzá, tehát Bucurestibe az UGIR címére postafordultával juttassák el. A bejelentésnek a következő adatokat kell tartalmaznia: a vámhivataloknál levő nyersanyagok és félgyártmányok neve, mennyisége és értéke, a származási országok megnevezése és a vámtarifa vonatkozó tételszámának megjelölése.

A magyar Nemzeti Bank megszigorította a német esüst márka-érmék vételét

Budapestről jelentik: Új eladási rend lépett életbe a német bankjegyek és érmék vételénél. A jövőben a bankok márkabankjegyeket és egymárkás érméket egyáltalában nem vásárolhatnak. Német állampolgártól utlevél felmutatása ellenében a magyar pénzintézetek legfeljebb 10 márka értékű esüst érmét vásárolhatnak; 10 márkát meghaladó összegben csak attól a német állampolgártól vásárolható, aki a német hatóság írásbeli engedélyvel igazolja, hogy joga volt márka-érméket kihozni. Más külföldi állampolgártól esüst márkáért nem vásárolható. Magyar állampolgároktól fejkenként legfeljebb 3 márka értékű esüst érme vásárolható akkor, ha a felajánlást megelőzően a Birodalom területén tartózkodott. A magyar-német határszéli forgalomban legfeljebb 3 márka értékű esüst érme vásárolható. A Magyar Nemzeti Bank külön engedélye nélkül 30 birodalmi márka utazási csekkre, utlevélre kiadható. A 30 márka csak esüst érmékben utalható ki. A határszéli forgalomban külön engedély nélkül naponta 10 birodalmi márkát adnak ki.

Megalakult a CFR új igazgatótanácsa

Szerdán délután iktatták be az államvasutak új szervezeti törvénye alapján létesített új CFR igazgatótanácsot. Az új igazgatótanács elnöke Pétereanu volt minisztert választották meg. A beiktató ünnepségen Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter is résztvett. A CFR igazgatótanácsának elnöke nagy beszédet mondott, amelyben ismertette a CFR új szervezeti törvénye szerinti fejlődés kilátásait.

= EGYMILLIÓ LEIT UTALT KI A FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTER A KOLOZSVÁRI GAZDASÁGI AKADEMIA ÉPÍTKEZÉSI CÉLJAIRA. A kolozsvári Gazdasági Akadémia épülete kicsinynek bizonyult a nagyszámú hallgatók befogadására. Ezt Corneteanu földművelésügyi miniszter is megállapította kolozsvári látogatása során. A miniszter egymillió leit utalt ki az Akadémia építkezési céljaira.

= APRILIS 3—12 NAPOKON SZÜNETEL A DEVIZAZIUTALÁS. A Kikereskedelmi Irányító Igazgatóság rendelete szerint az importengedélyek elintézése, a devizakiutalások a húsvéti ünnepek miatt április 3—12 napokon szünetelnek, vagyis az új devizakiutalások április 13-án kezdődhetnek meg.

Edith Meinhart
filmsztár nagy tehetségével is elfér egy gramofonlemezre

Közgazdasági hírek

A Hivatalos Lap tegnapi száma közli, a nemzetgazdasági minisztérium határozatát, amellyel jóváhagyta a Nemzeti Szövetkezeti intézet alapszabályait.

A mezőgazdasági minisztérium 1939—40 évi költségvetése 770 millió 500 ezer leit tesz ki a múlt évi 780 millió leiel szemben.

A Nemzeti Textilhivatal értesítése szerint az egész országban kezdték venni a kender és gyapollal ültetvények vetése.

Most közzétett kimutatás szerint a constantiai kikötő 1938 április 1 és 1939 március 31-e között import, export és egyéb illetékekkel 2 milliárd 662 millió leit vételezett be. Ilyen nagy forgalma a kikötőnek eddig még sohasem volt.

Árfolyamok

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 6.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vétel, a második az eladást jelenti) Holland forint 75-76 78, belgas 23 74—24 08, angol font 662 40—672 25, olasz lira 7 172—7 172, dollár 141 17—143 24, francia frank 3 57—3 78, svájci frank 32 08—32 57. Ezekben az árakban a devizafelár is benfigyeltatik. Dinar 2 898—3 05 pengő 25 és 26 50—27, német márka 40 50—41 50.

= Bejegyzett cég nélkül nem gyakorolható az italmérsi engedély. Az aradi kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy bejegyzett cég nélkül nem gyakorolható az italmérsi engedély s így célszerűbb előbb a kamarai cégjegyzéshez szükséges engedélyt megszerezni s csak annak birtokában az italmérsi engedélyt, aminek megszerzése jelentékeny költséggel jár. A kamara újból nyomatékosan figyelmeztet mindenkit, hogy a cégbejegyzés megtörténte előtt nem szabad hozzáfogni a kereskedelmi tevékenység gyakorlásához, mert a törvény igen szigorú büntetést (még elzárást is) ró ki azokra, akik engedély nélkül folytatnak kereskedelmet. Hasonló büntetésben részesülnek azok, akik a kereskedelmet más személy útján gyakorolják, akik más személy nevére váltanak engedélyt, akik más kereskedelmet üznek, mint amire az engedélyük szól, vagy akik az engedély megszerzése alkalmával elhallgattak általuk ismert olyan körülményeket, melyek kérelmük elutasítását eredményezték volna.

= PATENTA FIXA I—VII. OSZTÁLYÁBA SOROZOTT KISKERESKEDŐK ÉS KISIPAROSOK NEM KÖTELESEK ÜZLETI KÖNYVEKET VEZETNI. A Hivatalos Lap április 1-i száma közli az illetéktörvény (bélyeg-törvény) módosításait, amelyeknek rendelkezéseit lapunk legközelebbi számaiban ismertetni fogjuk. Egyik igen fontos rendelkezése az új illetéktörvénynek az, hogy 1939. április 1-től kezdve a Patenta Fixa I—VII. osztályába sorozott, maximum évi 50 000 lei jövedelem után adózó kisiparosok és kiskereskedők nem kötelesek bélyegzett üzleti könyveket vezetni.

= AZ ERDÉLYI GAZDA ÚJ MELLÉKLETE.
Az E. G. E. fejlődésével párhuzamosan a gazdaközönység is újabb igényekkel jelentkezik, amelyeknek a lehetőség határáig az egyesület igyekszik is eleget tenni. Az Erdélyi Gazda különböző írásai nyomán az utóbbi időkben egyre nagyobb számú megkeresés sürgette a Kisállattenyésztők rovatának bővítését. Az egyesület látva, hogy a kisállattenyésztés, konyhakertészet, háziipar, stb. új, komoly és kiszélesített jövedelmi forrást jelenthet, s a falusi gazdatársadalom kivül felkarolhatja azokat a városi magyar testvéreinket is, akik kisebb területű területeiket, udvaraikat, kertjeiket ilyesmire felhasználhatják, — kiadta az Erdélyi Gazda Kisállattenyésztő mellékletének első próbaszámát. A Kisállattenyésztő szerkesztését Gr. Teleki Ádám, az Erdélyi Gazda főszerkesztője vállalta el, aki nagy tudással és szakértelemmel hozta ki az első rendkívül tartalmas és sok színes képpel illusztrált számot. Az az elgondolás, hogy amennyiben a Kisállattenyésztő lapjára 1000 előfizető jelentkezik évi 120 lejes előfizetési díjjal, úgy évente 12-szer fog megjelenni 16 oldal terjedelemben. Az Erdélyi Gazda Kisállattenyésztő melléklete megrendelhető az Erdélyi Gazda kiadóhivatalában, Cluj-Kolozsvár, Str. Regala 16 szám alatti. Egy példány ára 10 lei.

= TOVÁBBRA IS ÉRVÉNYBEN MARADNAK A BUZAÉRTÉKESÍTÉSI RENDELKEZÉSEK. A kormány gazdasági bizottsága a nemzetgazdasági minisztérium jelentése alapján elhatározta, hogy továbbra is érvényben tartja a buza értékesítésére irányuló kedvezményeket. Mint ismeretes, a buzaértékesítési rendelkezések határideje február 9-én lejárt, ezt azonban két ízben egy-egy hónappal meghosszabbították. Eddig az időpontig kezeszámban egy millió 200 ezer tonna búzát adtak el úgy a termelők, mint a többi érdekelt körök legnagyobb megelégedésére. A buzaértékesítési kedvezmények egyrészt a vagononkénti 13 ezer lejes prémiumból és a vasuti szállítási kedvezményből állottak. A nemzetgazdasági minisztérium tekintve, hogy a meghosszabbított határidő husvét napján jár le, meg akarja akadályozni a hírtelen esését és ezért vagononkénti 9000 lejes prémiummal még egy hónappal meghosszabbította a buzaértékesítési rendelkezést.

= MEGHOSSZABBITOTTAK AZ EXPORT-ORSZERVEZETEK ALAPÍTÁSÁRA VONATKOZÓ HATÁRIDŐT. A nemzetgazdasági miniszterrendeletfőirányít készített, amelyben az exportszervezetek alapítására vonatkozó április 9-i határidőt három hónappal meghosszabbították.

= FEBRUÁRBAN 5857 VÁLTÓT ÓVATOLTAK AZ ORSZÁGBAN. Az igazságügyi minisztérium statisztikai osztálya elkészítette az ez év február hónapban óvatolt váltók kimutatását. A kimutatásból kitűnik, hogy februárban az ország területén összesen 5857 váltót óvatoltak meg, 50 millió 185 ezer 286 lei értékben. A január havi helyzethez viszonyítva, amikor is 7164 váltót óvatoltak 63 millió 697 ezer 790 lei értékben, 22 százalékos számbeli és 26 százalékos értékbeli csökkenés észlelhető. A múlt év február hónapban 5963 váltó került óvatolásra 53 millió 260 ezer 843 lei értékben. Ez év február havában tehát a múlt esztendő második hónapjához viszonyítva 2 százalékos számbeli és mintegy 6 százalékos értékbeli csökkenés állott be. A legtöbb váltót úgy számban, mint értékben Bucegi tartományban óvatoltak. Sorban következnek Duna, Prut, Szamos, Dnyeszter, Temes, Tenger, Maros, Olt és Suceava tartomány.

= ELHALASZTOTTÁK AZ E. G. E. KÖZGYŰLÉSÉT. Az Erdélyi Gazdasági Egylet április 11-re kitűzött közgyűlésének megtartása halasztást szenved. Az új időpontról megfelelő időben tájékoztatják a gazdaközönseget.

= HUSVÉT UTÁN KEZDIK MEG A BEHOZATALI ENGEDÉLYEK KIADÁSÁT. A külkereskedelmet irányító hivatal megkezdte a második évnegyedre szóló behozatali engedélyek táblázatos kimutatásának összeállítását. A kimutatások országonként készülnek és az erre irányuló munkálatok a hét végéig befejezést nyernek. A husvét ünnepek után megkezdődik a behozatali engedélyek kiállítása. A kontingenciális bizottság a lehetőség szerint mindent elkövet, hogy a kvótaemelési kéréseknek eleget tegyen.

= A PEZSGÓ ÉS PEZSGÓBOROK UJABB MEGADÓZTATÁSA. A Hivatalos Lap április elseji számában megjelent törvény, amely a szőlőültetvényekre kivetett adókról, valamint a direkttermő szőlőknek az állam részéről való visszavásárlásáról intézkedik, illetéket vet ki különböző italokra. Így a pezsgósított bor után literenként 30 lei, a pezsgó után 50 lei taxát kell fizetni. A törvény április 1-én lépett életbe és úgy a belföldi, mint az importált italok után fizetendő. A külföldről behozott borok után literenként 10 lei fogyasztási illetéket hajtának be.

= SPORTESEMÉNYEK =

Forradalmi szabálymódosító javaslatok a labdarugósportban

Párisból jelentik: A Nemzetközi Szabályzó Bizottság négy és a FIFA vezetőségének két tagja szabály-tervezetet dolgozott ki, mely forradalmi újítást jelent a labdarugásban, — ha azt a Nemzetközi Szabályalkotó Bizottság nizzai ülésén elfogadják. Az új javaslatok a következők:

a) A leszállás véglegesen megszüntül a jöttelében.

b) A büntető területen belül a bíró betámasztás szerint háromféle büntetőbüntetést alkalmazhat a szabálytalanságok súlyossága szerint és pedig 11-est, 13,60 m.-est és végül 16-os szabadrugást, melyekből közvetlenül gól érhető el.

Egy szándékmalan kezelésért a fent szerinti például csak 16-os szabadrugás járna, ha azt a büntető területen belül is követék el, kisebb szabálytalanságért 13,60 méteres rugás, durva gáncokért, stb. 11-es büntetőbüntetés. Ha a javaslatokat elfogadják, a labdarugójáték, egész taktikája meg fog változni, de a küzdelem kétségkívül érdekesebb lesz.

Kétévenként észak-úszó bajnokságokat rendeznek

A dánok, finneк, svédek és norvégek minden páratlan évben felváltva megrendezik az északi úszó bajnokságokat. Az északi népek eszerint minden évben hozzájuthatnak valami nagyszabású versenyhez, mert minden negyedik évben az olimpiász, minden két olimpiász között páros évben az Európa-

pabajnokság és most már minden páratlan évben az északi bajnokságok alkalmat adnak az északi úszóknak, hogy fejlődjenek.

Olaszok nyerték a magyar-olasz birkozóversenyt. Budapestről jelentik: Tegnap este tartották meg az ötödik olasz-magyar görög-római birkozó versenyt, amelyet az olasz válogatott csapat nyert meg 4:3 arányban.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Déli Hírlap eredeti regény-írta: Félegyházi András

Utánnyomás 1000.

— Lehetségesnek tartják, hogy a fiatalember valamely konkurens vállalat szolgálatában áll és miközben a táskával a gyár igazgatóságának folyosóján haladt, módját ejtette, hogy a két iratot gyorsan kirántsa és eltüntesse.

— No, de ilyet!
— Erre Hans jött rá és Franz és Ewald is valószínűnek tartja.

— És most kérdőre vonják a fiatal hivatalnokot?

— Ezt kérdeztem én is, amikor a férfiak beszélgetését hallgattam. Kinevettek. Azt mondták, hogy a fickó tagadna és semmit sem lehetne rája bizonyítani. Mindenesetre jó, hogy nem több és sokkalt fontosabb és értékesebb recept tűnt el. Sokkal nagyobb baj lett volna, ha a receptek valamely más ipari szakma, például a börgyártás, vagy a festékélesztés körébe tartozott volna. Mindkettő mezőgazdasági természetű és ez nálunk nem főszakma.

— Szóval annak a kis hivatalnoknak a haja szála sem görbül meg?

— Hans azt mondta, hogy korán reggel, mielőtt elutazunk, levelet küld a Frères Colantaire igazgatójának, aki német ember és utasítja, hogy az illető fiatalembert azonnali hatállyal és pedig minden indoklás nélkül bocsássa el és fizesse ki neki a felmondási időre járó illetményeit.

Alexandre Limoujelre semmi hatást nem gyakorolt az, hogy miatta egy ártatlan fiatalember elveszti az állását.

— Majd talál az magának másik elhelyezkedést, gondolta közönyösen.

— Örült, hogy ilyen könnyedén jutott a két recept birtokába.

— Az a két vegyi képlet, — cikázott keresztül az agyán — egy millió frankot jelent számomra.

61

Vidáman, gondtalanul másra terelte a szót. Hildegard asszony maga sem bánta, hogy nem beszélgetnek már a kellemetlen ügyről és szívesen hallgatta az udvarlást és a bókákat, amelyekkel a gíggoló nem fővénykedett.

És a következő táncnál Evelinevel sem beszélt többé erről.

Ugy látszott, hogy a fiatal és mit sem sejtő tisztviselő fölött kimondott ítélet után a három vegyészemlénök zord hangulata is megenyhült. Most már barátságosabbá és beszéldebbé váltak. Már trófiálat is. Hajnal felé már éppen olyan lármások voltak megint, mint más éjszakákon.

— Kedven monsieur, — mondotta Höllriegel, ez a mostani éjjel a búcsúéjszakánk. Azért voltunk először kissé morogvák, mert most jó időre vége a mulatozásnak és megint kezdődik odahaza a lélekölő munka.

— Jawohl, — bömbölte Ewald, — jawohl, Bruderherz.

— És azért igyunk most még egyszer alaposan, monsieur, — kacagott Franz, — mert ki tudja, látjuk-e még egymást az életben?

Közeledett már a reggel, amikor a németek elbúcsúztak Limoujeltől.

A búcsúzkodás igen meleg és szívélyes volt. Eveline és Hildegard melegen és sokatmondóan szorította meg a kezét.

— Szeretném, — suttogta Eveline, — ha legközelebbi párisi időzésünk idején megint táncolhatnánk együtt.

— Valóban jó lenne, — hagyta ezt helyben Hildegard, — mert a monsieur igen kellemes táncos és szívesebben táncolunk olyan úrral, akit ismerünk, semhogy új táncost keressünk.

— Bruderherz, — üvöltötte Schanner Ewald, miközben erősen rázta kezét, — ide a keblemre. Jó cimborá vagy!

És megölelte. Ugyanezt cselekedte meg vele Lemle Franz is, miközben áradozott:

— Úgy tud inni a monsieur, mintha a jeni, vagy a heidelbergi Burschenschaft tagja lett volna. Kár, hogy nem német.

Limoujel azonban legelőbbre becsülte Höllriegel Hans búcsúzkodását, mert az ezáltal nem egy, hanem több összehajtogatott bankjegyet csusztatott a kezébe.

A kijáratig kísérte a társaságot és alig várta, hogy a bankjegyeket előhúzhassa a zsebéből és megnézze. Először azt gondolta, hogy talán most se lesz több ezer franknál, de amelyet több bankjegyen kapott meg. Kellemes meglepetés volt a számára, amikor megnézte a pénzt és megállapította, hogy öt darab ezer frankost kapott.

— Milyen rengeteget kereshettek ezek, — gondolta magában, — ha pedáns német voltak mellett is ilyen könnyedén adják ki a pénzt.

Hálát érzett irántuk és pedig nemcsak azért, mert egy heti párisi tartózkodásuk idején sokat kerestett tőlük tiszteletdíjban és számlakémban, amelyet a pincéreltől az általuk kifizetett számlák után vett föl, hanem tulajdonképpen a két vegyi képlet miatt, amelyet a táskából kiemelt.

— Ez lesz az én tulajdonképpeni tiszteletdíjam, — ujjongott, — de azt már madame d'Hiver fizeti ki nekem.

Reggel vidáman és derüsen sietett Mariannához a Square des Vergennesre és útközben még egy doboz finom cukorkát is vásárolt a lányának.

Dívatos dalt dudorászva nyitott be a lakásba. — Jó reggelt, Marianne, — köszöntötte a lányt, aki reggelizve terített asztal mellett állott.

— Jó reggelt, Sandy! Nagyon jókedvű vagy...

Többet nem monhatott, mert Limoujel olyan viharosan csókolta, hogy minden szót beléje fullasztott.

— Hogyne volnék jókedvű? Persze, hogy jókedvű vagyok, amikor van két sorsjegyem, amelyekre egy millió frank értékű nyereményt fognak nekem kifizetni.

Leült az asztalhoz és intett Mariannának, hogy föltheti neki a forró kávé. A lány engedelmeskedett, de közben kérdezte:

— Két ilyen szerencsés sorsjegyed van, Sandy? Mutasd!

— Drága, pillangóm, hiszen nálad van mind a kettő. Amikor tegnap hozzájutottam, első dolgom volt, hogy elküldjem neked. Megkaptad a csopostán küldött levelet?

— Meg. Még tegnap este. A sorsjegyek a lezárt borítékban vannak?

— Abban.

(Folytatása következik.)

Valste edző: „Finország 728 atlétaegyesületeinek 68.000 versenyzője egész esztendőben megfelelő kiképzésben részesül“

Mi a finn atlétika nagyságának titka?

Helsinkiből jelentik: A finn atlétikai életének minden szála Valste Armas kezében fut össze. Valste a finn atlétika olimpiai edzője, ő irányítja az előkészületeket egész Finnországban. (Valste Amszterdamban még indult az olimpián súlydobásban.) Az előkészületek jelenlegi állásáról a következőket mondotta:

— Már az idei évben tervszerűen felépített munkaterv vár minden kijelölt atlétát — kezdte Valste mester. — Az idény május 15-én kezdődik, a legnagyobb versenyek júliusban és augusztusban lesznek. A finn atlétika ideiglenes erőpróbája az augusztusban Helsinkiben sorra kerülő „kis olimpia” lesz. Itt felvonul a finn atlétika színe-java és ha a nagyszámú és tudású mezőnyökre gondolok, akkor talán nem túlzás azt állítani, hogy a legtöbb szám győztese már az olimpiai döntőben érezheti magát.

— Jelenleg az országnak mind a 18 kerületében igen erős munka folyik. Az edzéseket 32 edző vezeti, akiknek a munkáját én magam irányítom és ellenőrzöm. Havonként kétszer végigjárom az összes kerületeket és megadom a szükséges utasításokat és tanácsokat.

— Az olimpiai stadionban 88 különböző szakmájú atléta dolgozik. A rövidtávúfutók közül Savolainen Sariola, Avellan a legjobbak. A távfutók között Lehtinen, Mäki, Pekuri, Sarkama, Laihoranta és Isohollo az ismertebb nagyság. A gátfutók közül itt dolgozik a 15 mp-et futott Jussila, a 15.2.s Fabricius, a 15.5-ös Pällö. A hosszú gátasok közül Storkrubb (55.1) és Virta (55.5) tartozik ide. Itt dolgozik Kotkas is, akit hamarjában nem is tudok hová sorozni. Diszkoszvetésben, magasugrásban, vagy súlydobásban egyformán nagy. Diszkosszal 51.72, magasban 204, súllyal 15.56 a legjobbjai. Súlydobásban még egészen kezdő, csak tavaly kezdett komolyabban foglalkozni vele, de véleményem szerint ebben lesz a legnagyobb. A gerelyvetők kö-

zül Järvinen, Nikkanen és Vainio tartoznak ehhez a kerülethez, a magasugrók közül Kalima és a 19 éves új tehetségünk, a 190-et már tudó Ursin. A távolugrók közül Sariola (744, Luoma (730) és Viissila (719) a jobb név.

Finnországban egyetlen talpalatnyi hely nincs, ahol az atlétika ne lenne a legalaposabban megszervezve, megfelelő edzőkkel ellátva!

— Minden kerületben évenként többször tanfolyamokat rendezünk. Ezeket az edzők tartják és rendszerint két hétig tartanak. Az idény kezdetéig az edzők tornatermi munkából elméleti magyarázatokból állanak. Igen nagy szerepe van a keskenyfilm-oktatásnak, 2400 méter filmünk van, amit minden kerületben használunk az oktatáshoz. Így azután Finnország 728 atlétaegyesületének 68.000 versenyzője egész esztendőben megfelelő kiképzésben részesül.

Valste Armas fentiekben elmondottjaiból látható az a hatalmas munka, ami Finnországban folyik és amelynek legfőbb törekvése az, hogy az atlétika minden számában, tehát nemcsak a „finn” számokban, (hosszútávútas, gerelyvetést), olimpiai színvonalra emelje a finn atlétikát.

Rádió

PÉNTEK, ÁPRILIS 7.

Bucuresti. 14: Hírek. 21: Hírek és sporthírek.
Budapest I. 10.55: Református istentisztelet. 11: Hírek. 11.15: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. A szentbeszédet: Szívós Donát O. S. B. tanár mondja. 12.15—1.15: Evangélikus istentisztelet. 1.30: Hangverseny

zene. 3: Hanglemezek. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Nagypénteki lamentáció. 7.30: Heigl László dr. előadása. 8: Zene. 9.20: Ravasz László dr. püspök nagypénteki elmélkedése. 9.50 Szalonzene. 10.40: Hírek. 11: Hanglemezek. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Budapest II. 8.30: Hoffmann Edit dr. műtörténeti előadása. 9: Hírek.

Bécs 19.15: Régi zeneszerző művei. 21.10: Dráma. 23.30: Hangverseny.

Belgrád. 21.30: Karének. 22: Haydn négyes.

Milánó. 20.20: Lemezek. 21.30: Oratórium. 24.15: Vegyes zene.

Páris P. T. T. 20.30: Lemezek. 21: Ének. 21.30: szimfonikus hangverseny. 23.45: Lemezek.

Varsó. 20.15: Hangverseny. 22: Pergolesi: Statbat Mater, vonózenekarra, orgonára és énekszóval. 22.50: Lemezek.

SZOMBAT, ÁPRILIS 8.

Bucuresti. 14: Hírek. 21: Hírek, sporthírek. 24: Feltámadás.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Sztinyay Jenő előadása. 12: Schalkák Lipót előadása. 1.10: Laskó Emil énekváltása. 1.30: Hírek. 2.30: Szalonzene. 3.35: Hírek. 5.15: Tarka gyermekdelután. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: A rádió postája. 6.40: Rékai Miklós hárfázik. 7: Ortutay Gyula dr. előadása. 7.30: Ének, zongorakísérettel. 8: Schütz Antal dr. előadása. 8.35: Kerpely gordonkázik, zongorakísérettel. 9: Hanglemezek. Versorozat. 10: Zene. 10.40: Hírek. 11.20: Cigányzene. 11.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.30: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.30: A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági félórása. 8: Hanglemezek. 9: Hírek.

Bécs. 19: Népzene. 20.05: Hangverseny. 21.10: Tavasz dalos-zenes est. 23.30: Táncczene.

Belgrád. 21: Karének. 22.20: Lemezek.

Milánó. 20.30: Lemezek. 11.30: Lemezek. 22: Dalos-zenes est. 23: Zongorajáték.

Páris P. T. T. 20.30: Lemezek. 21: Hangképek. 22.25: Áprilisi tarkaságok. 24: Táncczene.

Varsó. 19: Zenekari hangverseny. 20.15: Zongora és gordonka. 22: Kamarazene. 23.15: Ének.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közzelhető. Házaság szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cărtan 3. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari. IV. kerület: March-trafik, Piata Kütt. — Nógrády-trafik, (Tivoli mellett) — Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefonton 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galóczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefonton 13.

Házasság

Férjhez menne csinos fiatal független úriú, többmillió hozományval. Fényképcserét közvetít Bizony házasságközvetítő Timisoara I., Str. Lenau No. 12. 835

Állást keres

Öregbő nő iroda takarítást vállal. Címeke a kiadóba kéri leadni. 945

Házastérpár hosszú bizonyítvánnyal állást keres. Viz. és villanyszereléshez ért. Cím a kiadóban. 848

Alkalmazás

Megbízható házvezetőnőt, vagy mindenest keres magános úr. Fényképes ajánlatok a következő címre küldendők. Ingénieur S. A. Craiova Str. Ioanitu 81. 846

Jól főző mindenes nagyon jó bizonyítványokkal, jó fizetéssel április 15-re felvétetik. Cím a kiadóban. 998

Lakás

Kétszobás lakást keresek május 1-re. Címek Str. Cernauti 18 szám alatt leadandók. 932

Szépén bútorozott különbejáratú ucai szoba, fürdőszoba használattal a Mária-szobor közelében kiadó. Cím a kiadóban. 790

Egyszobás garzónlakás I. kerületben április 15-re, vagy május 1-re kerestek. Címeke a kiadóban kérem leadni. 942

Modern 2 szobás lakás, üzlethelyiség, autoboxok, kis raktárak kiadók. Forgács, IV., Str. J. Vacarescu 36. Telefon: 42—79. 850

Adás-vétel

Nagyon olcsón eladó: Konyhabútor, előszobafal, virágállvány, kertszékek, függönyök, tükrös-asztal, üvegek, székek. Cím: Timisoara II., Str. Petru Tegele 2. II. em. ajtó 9. Megtekinthető délelőtt 9—1-ig. 933

Új könyv: Bizony A férjhezmenés művészete. Biztos sikerrel segít minden nőt az előnyös házasságba. Megrendelhető Bizony házasságközvetítőnél Timisoara I., Str. Lenau 12. 836

Piros szalóngarnitúra jókarban lévő, olcsón eladó. Str. Iris 3. III. kerület. 844

Komplett szalngarnitúra, zongora, Tonethszékek, szalóngarnitúra, képek és egyéb bútorok eladók. Forgács IV., Str. J. Vacarescu 36. Telefon 42—79. 851

Egy jó erős karikahajós Singer szabógép eladó. Megtekinthető 2—4-ig délután. III., Str. Domnita Balassa 30 szám. 852

Kombinált szoba szép díó kivitelben eladó. II., Str. S. Barnutiu 80. Földi, a kettős villamos megálló sarkán. 853

„GLORIA” temetkezési segélyegylet, Timisoara

MEGHÍVÓ

az 1939 évi április hó 23-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor az egylet helyiségében, Cetate, Str. Alba Iulia 9 sz. a tartandó

rendes évi közgyűlésre Napirend;

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. Az 1938 évi zárszámadás és az 1939 évi költségvetés előterjesztése.
4. A felügyelő bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
5. Esetleges indítványok.

Amennyiben a közgyűlés április hó 23-án nem lesz határozatképes, úgy az április hó 30-án délelőtt 10 órakor ugyanazzal a napirenddel lesz megtartva és az alapszabályok értelmében a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes lesz.

Az igazgatóság

Hirdessen a DÉLI HIRLAP-ban